

Szerkesztőség:

Arad, Aesev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva 13 bb

Valutafájdalmak

Ha lenne náunk egy olyan hivatal, amely a lej kurzusait irányítaná, nem épen irigyelné senki annak igazgatóját. Országos a sirám, ha alacsony a lej kurzusa és ugyancsak országos a sópánkodás, ha a lej állása magas. Az alacsony kurzusnát deputációk özönlenek a miniszterhez, hogy segítsen a kormány, mert összeomlik a gazdasági helyzet. Most, amikor magasan áll a lej, megint készülődnek a küldöttségek, s ajkukon ugyanaz a panasz: segítsen a kormány, mert minden összeomlik. A szerencse csak az, hogy a kormány nem sokat ad sem a tegnapi jermiadákra, sem a maiakra. Hiszen a lej árfolyamának fluktuációját a spekulánsok egész tömege igyekezett az utóbbi években a maga javára gyümölcösöztetni. Ezek kerestek, ha alacsonyan állt a lej, s kerestek, ha magasra szökött fel. A siránkozók felett tehát sajnálkozni nem tudunk. Nehéz is lesz tárgyilagos álláspontra helyezkedni és igazságot szolgáltatni mindenkinek, akinek valami köze is van a lej árfolyamához, mert annak a kereskedőnek, aki külföldről vásárolja áruját, az az érdeke, hogy a külföldön minél magasabban jegyezzék a lejt, míg ellenben annak, aki exportál, minden vágya oda irányul, hogy a külföld minél kevesebb idegen valutáért vásárolhassa össze azt, amit Románia földje terem. Ha választani kell a kettő közül, akkor az utóbbi az ellenszenvesebb, mert hisz nemzeti érdek az, hogy kevesebb lejért tudjunk a külföldről minél több árut behozni s valósággal államellenes érdek az, hogy kevés idegen valutáért kótyavetyéljük a föld, az ország kincseit.

A krízis addig tart csak, amíg a lej akár felfelé, akár lefelé meglepetéseket hozhat a gazdasági világra. Mert a lej felfelé tendálásának idején sokan hivatkoznak a cseh példára, hogy milyen gazdasági válságot okozott a cseh korona annak idején történt erőteljes felhajtása. Ez igaz. De másrészt nem szabad elfelejteni, hogy a lengyel marka lezuillése és a mai zlotynak siralmas helyzete, a melyet nivón tartani nem képesek, legalább annyi válságot okoz, mint amennyit a cseh korona magas színvonalra idézett elő s azt hisszük, hogy a lengyel pénzügyminiszter még mindig szívesen cserélné a cseh pénzügyek vezérével. Válság van akkor is, ha magasra szökik a pénz, de az

utóbbi már jobban el lehet viselni.

A panaszkodók szeretik fájdalmaik között felsorolni azt, hogy mindennek az az oka, hogy kevés a lej. Ezek azok, akik inflációra spekulálnak, mert a könnyű pénzszerezésnek az inflációs korszak az ideje. Ha a mi pénzünk mind aranyban volna, akkor tagadhatatlanul előnyösebb lenne, ha nem huszonegy milliárd, hanem mondjuk huszonöt vagy harminc mil-

liárd arany lej forogna az országban, de a mi pénzállományunk nem csengő arany, hanem összevissza gyűrhető papíros, amely iránt mindenki annyi bizalommal viseltetik a külföldön, amennyivel akar s igen könnyen megeshetik, hogy a 25—30 milliárd papírpénznek még annyi értéke, még annyi hitele sem lenne, mint amennyi a huszonegynek van. Ha tehát valóban kevés a pénzünk, akkor ezen csak úgy lehet segíteni, ha növel-

jük a lej belső és külső vásárlóerejét, hogy kevés lejért minél több árut tudjunk kapni.

Egy dolog azonban tagadhatatlanul fontos és ez az, hogy a lej ne okozzon minduntalan megrázkódtatásokat a gazdasági életben, hanem találjon a pénzügyi kormányzat egy komoly nyugvópontot, ahol az ország gazdasági erejével arányban álló nivón végre stabilizálhatja a lejt.

Az ellenzék buktatni szeretné Averescut.

Mondva csinált ellentétek a román-olasz szerződés körül. — Averescu a román-magyar közeledésről.

(Bucuresti, szeptember 22.) A Cuvantul mai száma azt a feltűnést keltő hírt közli, — amely azonban komoly politikai körökben aligha talál hitelt — hogy az olasz-román barátsági szerződés éles ellentéteket váltott ki nemcsak a kormány tagjai, de az uralkodó és a kormány között is. A király ugyanis — a lap szerint — Bratianu előtt, a volt miniszterelnök kihallgatása alkalmával elégedetlenségét fejezte volna ki Averescu engedékenységére felett, amellyel a besszarábiai kérdést kikapcsolni engedte a szerződésből s a konvenciónak minden előnyét az olaszoknak engedte át. Ez az oka annak, hogy az ellenzéki sajtó a mai nappal igen heves támadást indított meg a kormány ellen és erőteljesen követelik, hogy az uralkodó és a nép szolgáltasson igazságot az országnak, amelynek Besszarabiára vonatkozó legszentebb jogait Rómában megnyirbálni engedték.

A Cuvantul fantaszikus cikkének további részében „jólétesül” forrásból közli, hogy az uralkodó a kritikák hangulat nyomása folytán ma kihallgatáson fogadta Coanda helyettes miniszterelnököt, akit megbízott, hogy táviratilag szólítsa haza Averescu kormányelnököt. A király óhajlásának hírére igen nagy izgatottság lett urrú a kormánypártom. Mindazonáltal azonban remélik, hogy Averescu személyes jelenléte le fogja csillapítani a fővárosban az ellenzékiekéi attakja nyomán keletkezett ellenszenves hangulatot és sikerülni fog a király és a nép előtt igazolnia magát a szerződés megkötésének szükségessége tekintetében. A kormánypárt optimista felfogásával szemben azonban a Cuvantul tudni véli, hogy a súlyos politikai állapotok elsímitására aligha lesz elég ereje Averescunak, akit az ellenzék már nyíltan különböző vádakkal illet. A lap számít azzal

az eshetőséggel is, hogy Averescu önmaga vonja le kudarcának következményeit és önként visszavonul. Ebben az esetben — a Cuvantul számítási szerint — ideiglenesen Coanda közeledésügyi miniszter lenne a kormány feje, aki viszont rövidesen egy új kormánynak adná át helyét.

A Cuvantul lapzárta előtt arról értesült, hogy kormánykörökben tegnap estére már komolyan számoltak Averescu kényszerűt visszatérésének eshetőségével. Valószínűnek tartják azonban, hogy a krízist rövidesen sikerül megoldani és újra Averescu kapna megbízatást kormányalakításra. Felmerült azonban még annak az eshetősége is, hogy abban az esetben, ha a király véglegesen eljuttatná Averescut és helyébe Coandát bízna meg a kormány vezetésével, úgy Averescu a szenátus elnöke lenne.

Az ellenzéknek erről a különös atakjáról úgy látszik maga Averescu miniszterelnök máris részletes információkat kapott Bucurestiből, mert ma nyilatkozatot tett a Corriera d'Italia című olasz lapnak s ebben már érdekesen aposztrofálja a támadásokat. — Nagyon fontoságu kijelentéseket hangoztatott a besszarábiai kérdésről, valamint Romániának a szomszéd-államokkal való viszonyáról. A miniszterelnök nagyérdekléssel nyilatkozatáról Rómából az alábbi távirat érkezett Bucurestibe:

Egy dolgot konstatahatok — mondotta a miniszterelnök — hogy nem fontos, ha a kuryák ugatnak, amikor a karaván halad. Az egyezményt örömmel fogadta úgy az olasz, mint a román közvélemény is, de ha otthon mégis bizonyos hangok ellene szólaltak fel, kérem tekintsek ezt belpolitikai motívumokból történeteknek és semmiesetre Olaszország ellen irányulóknak. Ezek a hangok különben keveset számítanak.

A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy a román kormány kész rendezni mindazokat a magánjellegű kérdéseket, amelyek Besszarabiában egyesüléséből származnak, de semmiesetre sem járul ahhoz, hogy megvitassák magát az egyesülés ügyét, amely végleges, hiszen az az orosz törvények szerint választott országtanács mondta ki.

Végül azzal fejezte be Averescu nyilatkozatát, hogy Magyarországgal s Bulgáriával szemben Románia a közeledés és békes kapcsolatok politikáját követi.

Visszahívják a trónra György görög királyt.

Monarchista puccs készül Görögországban. — György király romániai utját kapcsolatba hozzák a készülődés puccsal.

(Athén, szeptember 22.) A görög helyzet ismét zavaros és mindenki monarchista puccsról beszél. A puccsal kapcsolatosnak hiszik általában György volt görög király romániai utját, aki a napokban indul el Romániába. Kondilis miniszterelnök magatartása szintén gyanús, aki megígérte, hogy uralomrajutása idején ünnepélyes nyilatkozatot fog tenni a köztársasági alkotmány mellett, ami eddig nem történt meg.

Venizelosz szereplését is zavarosnak találják, mert egyesek arról beszélnek, hogy a köztársasági elnökségre pályázik, mások szerint pedig a király esetleges visszatérése esetén Venizelosz lesz az új miniszterelnök. Athénben óriási feltűnést kelt a Corriera della Sera interviujja, amelyben Petralias volt képviselő, György király egyik legmegbízhatóbb híve kijelentette, hogy a király visszatérése csak rövid idő kérdése.

Mégis uniformizálják a diákokat

Ujabb miniszteri rendelet intézkedik az egyenruha kötelező viseléséről. — A ruhák bevásárlása csak egy megfelelő bucsrestli konzorciumnál történhetik.

(Saját tudósítónktól.) Általános tavar uralkodik a diákság szülői között az uniformizálási rendelet miatt. Az első, erre vonatkozó hír, úgy szült, hogy a mostani tanévben feltétlenül végre kell hajtani a diákok uniformizálását. Később arról érkezett híradás, hogy visszavonák ezt a rendeletet, míg aztán ma Crisan Ascaniu, a Moise Nicoara liceum igazgatója arra vonatkozólag kapott miniszteri rendeletet, hogy az új iskolai évben kötelező lesz az uniformis viselése. A rendelet már arról is intézkedik, hogy egy, a minisztérium által engedélyezett gyár-konzorciumtól lehet csak az egyenruhákhoz szükséges szövetet venni, sőt az árát is közli az iskolák igazgatóival. A szövet ára 600 lej lesz méterenkint. Ezzel szemben az iskolák kötelesek azoknak a szegénysorsú tanulóknak, akik nem képesek egyenruhát csináltatni, a ruhához szükséges szövetet ingyen adni. A rendelet értelmében az iskolák igazgatói megteszik a szükséges lépéseket a diákok uniformizálására.

Az uniformizálással kapcsolatban az *Universul* mai száma nagyobb cikket közöl, amely a rendelet ellen irányul. A lap a kereskedők szempontjából tárgyalja a miniszteri intézkedés ama részét, amely elhárítja a diákokat, illetve szülőket, hogy tetszésszerűen kereskedőnél vásárolják meg a szövetet és egyenruhát. A megrendelt ruhák árát az iskolákban kell összegyűjteni, még pedig az

első részletet a megrendelésnél, a másodikat az átvételnél és maguk az iskolák kötelesek a nevezett konzorciumnak elküldeni a pénzt.

Kiújult a bajor monarchista-mozgalom.

Rupprecht extrónörökös hajlandó a trónt elfoglalni. — A bajor királyság megmaradna a német köztársaság keretében.

(München, szeptember 22. Nem mindennapi érdekességü terv foglalkoztatja most Bajorország monarchista körét. Tudvalevő, hogy Rupprecht bajor extrónörökös nagy népszerűségnek örvend hazájában és már több ízben történt kísérlet arra vonatkozóan, hogy a királyságot visszailleskítsék és élére természetesen Rupprecht herceg került volna. Az eddigi kísérletek azonban meghiúsultak és most a bajor monarchisták új akciót kezdtek, amelynek első lépése Rupprecht nyilatkozata.

A volt trónörökös egy újságról előtt kijelentette, hogy hajlandó volna elfoglalni a bajor trónt, ha azt a nép többsége is kívánja és ha a trón elfoglalásával nem hozná válságos helyzetbe Németországot. Eddig ugyanis az volt a legnagyobb akadály, hogy Bajorország nem válhat külön az anyaországtól, Németországtól és a bajor monarchista törekvések még gyengék ahhoz, hogy az egész német birodalmat rábírájék a császárság visszaállítására. Rupprecht azonban hangsúlyozza, hogy el tudná azt is képzelni, hogy Bajorország királyság legyen a német köztársaságban és arra hivatkozik, hogy Hamburg, Bréma és Lübeck is köztársaságok voltak a német csá-

Ezzel az intézkedéssel természetesen kizárják a versenyből a kereskedőket és iparosokat, akiknek körében ez az intézkedés élénk ellenzésre talált. A lap nem találja jogosnak egy gyár favorizálását a kereskedők rovására és kemény kritikát mond az egyenruhák beszerzésének nehézkes adminisztrációja miatt is.

szárságban. A bajor monarchista akció új írányának fejlődését nagy érdeklődéssel kísérik, bár valószínűtlen, hogy ez a terv alkalmas lehetne a Bajorországban különben rendkívül erős monarchista mozgalom megoldására.

Selyemhernyó-telep létesül Aradon.

Városi ingyenteleket kap az intézmény.

(Saját tudósítónktól.) Ma Aradon járt a földművelésügyi minisztérium egyik vezérigazgatója, aki a minisztérium megbízásából Aradon selyemhernyó-telepet akar létesíteni. *Giurcea* földművelésügyi miniszteri vezérigazgató ma délelőtt felkereste dr. *Avramescu* Vazul kincstári ügyészt, akivel együtt a városházára ment és látogatást tett dr. *Angel* István interimár bizottsági elnöknel. A miniszteri vezérigazgató bejelentette, hogy Aradon selyemhernyó-telepet akarnak létesíteni és erre a célra a várostól megfelelő telket

Marthe Régnier a Renaissance színház tagja így nyilatkozik: „Az Ön pompás Cadum szappanát napról-napra jobban szeretem.” A Cadum szappan hatékonyabb szere az arcbőr szépítésének és a bőr táplálásának mint bármely más szappan és az arcbőrnek természetes frissességét megőrzi.

kérnek, amelyen tenyészthetik ezeket az értékes hernyókat és amely a vasút közelében fekszik, hogy a szállítás könnyebben történhessenek.

A tárgyalás folyamán *Angel* István dr. kijelentette, hogy a vasúti üzletvezetőség közelében, a kisvasút megállója mellett volna egy városi telek, amelyet rendelkezésre tudnának bocsátani. Megbeszéltek, hogy a napokban együtt teszen készülnak a helyszínre és megtekintik a telket. Ha megfelelő, rövidesen sor kerül a telep létesítésére. *Angel* István dr. kifejtette munkatársunk előtt, hogy ez az intézmény már a magyar rezsim idején is fennállott és meggyőződése az, hogy a város polgárságának csak hasznára válna, ha Aradon újból megkezdődne az intenzív selyemhernyó-tenyésztés. Sokan szereztek már ezzel maguknak kényelmes megélhetést.

T Á R C A. Loheland.

Írta: Pataki Béláné.

Különös a Sors! Sokszor idegen embereket hoz össze bizonyos cél érdekében. Ilyen sorsszerűség vezetett egymáshoz Hedvig von Rohdent és Luise Langgaardot is. Utóbbi festő. Közben ismételtén arra a megállapításra jutott, hogy a modellek testtartása helytelen, nem úgy állnak be, mint ahogy a test felépítettsége és a statika törvényei megkívánják. Elmélyedt az emberi test és mozgások tanulmányozásába s e studiuma folyamán dr. Bess Mensendieckhez került, akinél gimnasztikai kiképzést nyert. Ez döntő befolyással volt életére. Állást vállalt egy híres casseli leányliceumnál, ahol összetalálkozott von Rohdennel. Hade-Kallmayer kiváló tanítványával, akinek célja azonos volt az övével: átfogó, harmonikus testképzést tenni a szellemi és erkölcsi nevelés alapjává. El is indultak 4 tanítvánnyal a realizálás rögzös útján. Később, midőn növendékeik száma szaporodott, megalapították az oly híressé vált „Seminar für klassische Gymnastik”-ot. De a háborús évek a szenvedések legióját zúdították a fiatal vállalkozásra, ezért elfogadták a tanáraival és tanítványaival harctérre menő dr. Lietz meghívását és beköltöztek az ő üresen maradt intézetébe: Schloss Bibersteinbe. Ez időben lépnek tánc-

csoporthoz a nyilvánosság elé s olyan sikert aratnak, amilyent csak igazi kiforrott művészet válthat ki. Legtehetségesebb tanítványaik az azóta nagy hírre szert tett: Niddy Impekoven, Eva Maria Deinhardt, Quales de Winda. Ekkor élik át a legsúlyosabb megpróbáltatásokat: nem tudnak elegendő élelmiszert szerezni tanítványaiknak, majd a háborúból visszatérő Lietz doktornak át kell adniok Schloss Biberstein. Most merész elhatározással megvásárolnak a szomszédos Rhön hegy-ség fensíkján egy darab töretlen, pusztai földet, hogy megteremtseik igazi otthonukat: Lohelandot. S a két lelkes, mély tudású, nagystílű nő vezetésével megindul tavasszal a nehéz munka: kulturottont teremteni a vadonból; de nem napszámosokkal, pénzzel, parancscsal, hanem finom, puha női kezekkel, melyek őszig szépen keményre kergesedtek ásótól, gyeplőtől, megymástól.

Ez az arcuk veritékével öntözött: lángoló föld: „Loheland” nem lankadó hitük, páratlan energiájuk és eszméik diadalrajutásába vetett töretlen bizodalomuk szimboluma. A megművelt szántóföld, a termő kert, az egyéni formájú fa- és köépületek mind az ő és tanítványaik elgondolásai és munkája. A mi munkánk, akik itt kétszázadmagammal részt veszünk az iskola nyári kurzusán, csak abból áll, hogy magunkévá tesszük a két genitális nő gimnasztikai és nevelési szisztémájának eredményeit. Lohelandban a testnevelés ma

már nem külön szak, nem indul ki külső célkitűzésből, minő: a test erősitése, testi hibák korrekturája, fajhigiene, ritmikus gimnasztika vagy tánc; és aki a testképzést, mint öncélt tekinti, melyet a nevelés többi ága mellé fölvehet vagy elhagyhat, az az iskola igazi célját nem fogja fel. Az utat hozzá azok találják meg, akikben legalább a vágy él, hogy egész lényük érezzék magukat, nem pedig testi és szellemi részre osztottanak. Rohden és Langgaard munkájában a legértékesebb az, hogy az így beállított testnevelés alapján egy új életformához igyekeznek segíteni azokat, akik szabadulni akarnak a mai egyoldalú, túltengő intellektuális életiránytól. Náluk nem határolható el, hogy egy új életakadás egy új test kultúrát teremtett vagy a testképzés egy új módja egy más, új szellemet. A lohelandi gimnasztika azon a felismerésen alapszik, hogy a test felépítettségével számoló testképzés, egyéni mozgásaink rendezése s iskolázása nemcsak a test erősitésére és karbantartására szolgál, hanem nevelő hatással van az egész emberre. Törekvése nem az, hogy egyéni egoista és egocentrikus művészyegvedet termeljen ki, hanem, hogy belső akadályozottságától felszabadítsa az embert, minden embert, hogy merje szabadon élni a maga egyéni mozgásait, merje és tudja élvezni a maga mozgásait és az őt körülvevő világ mozgásainak szépségét.

Ezt a felismerést dokumentálta

tavalyi körútján a most már nem „Seminar für klassische Gymnastik”, hanem egyszerűen „Gymnastikschule Loheland”, mely eljutott életformája teljes kiépítéséhez s többé nem a táncot, hanem a gimnasztikát tekintti tevékenysége koronájának. Loheland az első a hasonlók között, a mely hangsúlyozza a gimnasztikát, mellőzi a táncot, bátran kimondván: nem célom gimnasztikát tanítani azért, hogy táncosnőket termeljek ki, de célom embert nevelni, embereket elvezetni annak a belátásához, hogy testük képzésének végső értelme izmaik és mozdulataik képzése mellett főként az, hogy külön testi és külön intellektuális életirány helyett, e két irányt egy szerves egészbe összefoglaló teljes életet éljenek.

Elindult tehát a télen Lohelandból egy csoport leány és kiált Németország minden nagyobb városában egyszerű, leomló fehér ruhában, egész este abban az egy szál ruhában s bemutatva benső átéltségtől teljes, eredeti gimnasztikai gyakorlatait olyan módon, hogy a közönség és a sajtó megrendült. Egyszerű, pöz néf küli, de tökéletes bemutatásával szent nagy emberi komolysággal tették hitet új felfogásuk mellett, hirdetőn: így tettünk, mert másképp nem tehetünk! A német közönségnek még azt a rétegét is, mely artisztaszerű táncokhoz, raffinált lényhatásokhoz, egzotikus kosztümökhöz volt szokva, megrázta a bemutatások páratlanul magas nívója.

Érdekes fordulat a kisenevi szerelmi drámában.

A súlyosan sebesült asszony különös kálváriautja. — Az orhei polgármester megbocsátott hűtlen feleségének

(Chisinau, szeptember 22.) Megírtuk, hogy Vasilie Soroba Tabala 27 esztendő chisinaui pincér szerelmi féltékenységéből több késszúrással halálosan megsebezte hűtlen kedvesét, Zanaida Pavlovna asszonyt, aki az orhei polgármester válófélben lévő felesége, majd öngyilkosságot követett el. A véres szerelmi tragédia előzményeiről ma újabb, igen érdekes adatok kerültek a rendőrség birtokába.

Pavlovna asszony mögött, aki ma már negyven esztendő és két ízben volt férjével, igen viharos múlt van. Első férjét, aki törvényszéki tisztviselő volt, az orosz bolsevikiek gyilkolták meg. Hogy maga életét megmentse, az asszony több hónapig a szeretője volt a vörös csapatok parancsnokának, aki végül is ráunt az asszonyra és ekkor durván tisztársai kezére jászolta át megunt szeretőjét. A szerencsétlen bűnös asszonyt — ugyszólván — a züllesztés legmélyebb fokáról emelte magához második férje, az orhei polgármester.

Zenaida Pavlovna évek óta darabig hűséges, szerető hitvese volt férjének. Egy alkalommal azonban, amikor első férjétől való 16 éves fiacskáját beírta a chisinaui Tabala liceumba, megismerkedett Tabala chisinaui pincérrel, aki szerelmi ajánlatokat tett a még mindig teljes szépségű asszonynak. Pavlovna asszonyt pedig megszállították a fiatal ember osztrómlásai és végül engedve Tabala kívánságának, megszökött férjétől, aki ellen válopert adott be és Tabalához költözött. A szerelmesek között azonban csakhamar nézeteltérések keletkeztek. Tabala ugyanis rájött, hogy az asszony igen gyakran elhívja lakásukról és a távolmaradásokra különböző ürügyeket hozott fel. A szerelmes fiatal embert ettől kezdve mardosni kezdte a féltékenység és gyakran volt heves szóváltása kedvesével, aki végül is egy napon eltűnt Chisinauból. Egy napon aztán egy jóakarója névtelen levélben értesítette Tabalát, hogy Pavlovna asszony új kedvesével, Menaga huszárörmmesterrel a budachi-i fürdőhelyre szökött. Tabala nyomban utána utazott hűtlen kedvesének, de ott már csak hűlt helyét találta.

Az asszony hűtlensége teljesen összetörte a fiatal embert, aki bámatában inni kezdett, amiért aztán állásából is elcsapták. Már napok óta az uccán kóborolt Tabala, mikor a Hajden-liceum előtt összehalálkozott Pavlovna asszonnyal. Rövid szóváltás keletkezett köztük, a fiatal ember a szemére vetette volt kedvesének, hogy tönkre tette, az asszony pedig sirt és esküdözött, hogy jóvátesz mindent és visszatér hozzá. Megbékülten egy moziba tértek be. Véletlenül azonban ugyancsak oda igyekezett az asszony újabb kedvese, Menaga örmester is, aki erőszakkal elhurcolta az asszonyt Tabala mellől.

Másnap ismét összehalálkoztak a szerelmesek. Azonban már hiába volt az asszony megadkozása, Tabala a nyíl uccán kést rántott s azt kedvese mellébe dobta, majd

ugyanazzal a késsel önmaga is öngyilkosságot követett el. Beszél

ították őket a kórházba, de a fiatal emberen már nem lehetett segíteni, még mielőtt megoperálhatták volna, kiszenvedett.

Érdekes, hogy Pavlovna asszony válófélben lévő férje, ami-

kor a véres drámáról értesült, vonatra ült és a kórházban meglátogatta volt feleségét, akinek megbocsátott és nyomban intézkedett, hogy az asszonyt Orheibe, hazaszállítsák.

Ujjászervezik az országos Magyar Pártot.

Ellenzéki mozgolódások a gyergyószentmiklósi nagygyűlés előtt.

(Saját tudósítónktól.) Gyergyószentmiklós a Magyar Párt életében kétségtelenül nagy és jelentős határállomást jelent. Ma már ugyanis általánosságban tudott dolog, hogy a Magyar Párt jelenlegi politikai aktivitása és belső szervezete ellen újabb mind sürribben hangzanak fel kritikai hangok. Az ellenzéki mozgolódás két irányban fejlődik: az egyik azt hangsúlyozza, hogy radikálisan kell az ellenzéknek a központtal szemben fellépni, a másik csupán a párt keretén belül véghezviendő reorganizációt követeli. Amint az előjelekből e pillanatban megítélhető, valószínű, hogy egyrészt az ellenzék mérsékletei, másrészt a Magyar Párt részéről megnyilvánuló engedékenység folytán az ellentéteket sikerül annyira összehangolni, hogy az ellenzék követeléseit a Magyar Párt egységének megővése mellett teljesíthet-

tők lesznek. Különben még a gyergyószentmiklósi nagygyűlés előtt a Magyar Párt nemcsak a központban, de a vidéki tagozatoknál tárgyalásokat kezd az ellenzékkel és így már előre megvan a lehetősége, hogy a gyergyószentmiklósi nagygyűlés a magyar egység imponans jegyében folyjék le.

Közben az ellenzék azonban folytatja szervezkedését, gyűlésre ül össze Kolozsváron. A mozgalom vezetői ma névre szóló meghívókat küldöttek szét híveiknek. A meghívó szövege és aláírói a következők:

Magyar kisebbségi politikánk mai helyzete és közeli jövőjének bizonytalansága miatti aggodalmunk és felelősségérzetünk kényszere alatt hívjuk Önt, hogy folyó hó 26-án Kolozsvárt a Newyork-szálló külön éttermében este nyolc órakor tartandó megbeszé-

lésünkön mindenesetre vegyen részt. Meg kellene állapítanunk azokat az okokat, melyek mai viaszatlan és kilátástalan helyzetünket elsősorban és tőlünk függetlenül okozták és keresnünk kell azokat a módokat, melyek által életsorsunk minden élő és meglévő erőinek valóságos egyesítésével és munkába állításával a bizonytalanságból kiemelhetjük és magunk haladását biztosabb uton, határozott célkitűzéssel munkálhatjuk és biztosíthatjuk. Dr. Kecskeméthy István teol. tanár Kolozsvár, Cseh József ácsmester Kolozsvár, Berky József kiskgazda Kolozsvár, dr. Krenner Miklós tanár Arad, dr. gróf Toldalagi Mihály birtokos Nyárádszentbenedek, Tabéry Géza író Nagyvárad, dr. Oláh Béla keresk. kamarai titkár Nagyvárad, Gál-Pálffy László kiskgazda Szováta, Kós Károly építész mérnök Sztána.

Létrejön Romániával a konkordátum

Averescu és a Vatikán tárgyalásai eredményével jártak — A konkordátum tartalmának főbb pontjai.

(Saját tudósítónktól.) Hirt adtuk már róla, hogy Averescu tábornoknak a Vatikánval való tárgyalásainak következménye a konkordátum közeli időben történő aláírása lesz. Lapunk más helyén közöljük Averescunak a pápánál és Gasparri bíborosnál tett látogatásait is és ezzel kapcsolatban a bucaresti-i lapok tudni vélik, hogy a Románia és a Vatikán közötti konkordátum szövege már teljesen meg is van állapítva. Egyes lapok beavatott forrás alapján közlik is a konkordátum tartalmát, amelynek főbb pontjai a következők:

Temesvár püspöki székhely marad.

Bármely szertartású római katolikus vallás gyakorlása a román királyságban szabad. A román katolikus hierarchia Romániában így alakul meg: A görög szertartású katolikusok részére két tartomány lesz és pedig Gyulafehérvárott és Fogarason. Érseki székhely Balázsfalva. Püspöki székhelyek lesznek: Lugoson, Nagyváradon és Kolozsvárott. Negyedik püspökséget is fognak felállítani és pedig vagy Nagybannyán, vagy Máramarosszigetén. A latin szertartású katolikusok legfőbb romániai érseke Bucuresiben fog székelni. Püspökségek lesznek Gyulafehérvárott, Temesvárott, Szatmárott, vagy Nagyváradon, mert e két püspökséget egyesítik és Jassyban. Az örmény szertartású katolikusok számára egy püspökség lesz és pedig Szamosújvárott. A püspököknek és az egész klérusnak, valamint a népnek a Szent-székekkel való érintkezése lelki és egyházi ügyekben teljes szabad lesz.

Az egyház és állam viszonya.

A püspököknek román állampolgároknak kell lenniük és az

alól csak a kormány és a szentszék előzetes megállapodása alapján tehető kivétel. A püspököket a Szent-szék nevezi ki, azok nevei azonban előzetesen közölni kell a kormánnyal. A püspökök a királynak hűségesköt tartoznak tenni. A plébánosoknak szintén román állampolgároknak kell lenniük. — Idegen állampolgár csak a kormány előzetes beleegyezésével nevezhető ki plébánossá, azonban azután meg kell szereznie a román állampolgárságot. Minden püspökség területén lelkészek kiegészítésére szeminárium működhetik. Ezekben a román nyelv tanulása kötelező. A kormány és a Szent-szék beleegyezésével Bucuresiben felsőbb teológia iskola létesíthető.

A katolikus férfi és női szerzetesrendek Romániában szabadon működhetnek, ha az országban rendfőnökségük van.

A katolikus iskolák működése.

A katolikus egyháznak joga van elemi, polgári és középső iskolák létesítésére, melyek a közoktatásügyi miniszter ellenőrzése alatt működnek. Ezeknek az iskoláknak nyilvánossági joguk van. Ezeknek az iskoláknak a működését a törvény szabályozza. Az állami iskolákban a katolikus tanulókat vallástanra saját lelkészeik tanítják. A nem román anyanyelvű tanulók a vallást saját anyanyelvükön tanulhatják.

Ma írják alá a konkordátumot.

(Bucuresti, szeptember 22.) Későn este érkezett híradás szől arról, hogy a római lapok jelentése szerint ma aláírják Romániának a Vatikánval kötött konkordátumát.

Vilmos császár fia válik.

Eitel Frigyes huszéves házasság után kéri házasságának felbontását.

(Berlin, szeptember 22.) A német birodalomban óriási feltűnést keltett, hogy Vilmos excsászár második fia, Eitel Frigyes herceg válókeresetet nyújtott be felesége ellen. A herceg, aki jelenleg 44 éves, 1906-ban vette el feleségét, akit mint Németország leggazdagabb királyleányát ismertek. A válópernek igen érdekes kulisszatitkai vannak. Még mint leány, a hercegnő — aki különben most 47 éves — beleszeretett egy Klettenberg nevű fiatal nemesbe és családja minden ellenzése dacára fenntartotta vele az összeköttetést. Végre azonban mégis csak a szülői akarat győzött, a fiatal nemes Amerikába ment, a hercegnő

Eitel Frigyes felesége lett. A hercegi pár házassága az első években igen boldognak látszott. A háború után azonban Klettenberg visszajött Németországba és a főhercegasszony vonzalma újra feltámadt. Az Eitel Frigyesel kötött házasság az utóbbi időben mind boldogtalanabbá vált, annál is inkább, mert hír szerint Eitel Frigyes herceg is megismerkedett egy nővel, aki teljesen lekötötte. A házastársak az utóbbi időben már különben teljesen szétváltak és ennek a különös, szerencsétlen helyzetnek a fináléja az a válópör, amelyet Eitel Fritz most indított meg a felesége ellen, aki vel husz esztendőn keresztül élt hol boldog, de legnagyobb részben boldogtalan családi életet.

Kilakoltatnak

hat aradi családot.

A düledező Suciu-ház lakói az uccsra kerülnek.

(Saját tudósítónktól.) Még a nyár folyamán történt, hogy az aradi építészeti bizottság elhatározta a Reg. Ferdinand (Boros Beni) téren levő Suciu-ház hat lakójának kilakoltatását azon a címen, hogy az ottlakás életveszélyes és a ház sürgős renoválásra szorul. A lakók ezt a határozatot megfélembzték, azzal érvelve, hogy hajléktalan marad a hat család, ha kidobják őket lakásaikból. Az ügynek a tanács elé kellett volna kerülnie, azonban közbejött a feloszlítás, amely egylet megmentette a Suciu-ház lakóit a kilakoltatástól. Az új egészen mostanig építészeti bizottság a jövő szeptember 1-én tárgyalás alá veszi a Suciu-ház ügyét. Muresan János városi főmérnök kijelentette, hogy a sürgős kilakoltatást javasolja a bizottságnak. A városnak mindenesetre figyelembe kell venni az esetleges határozatnál, hogy a nyár elmúlt és most a lakók a legjobb akarat mellett sem távozhathatnak a kapu alatt — vagy esetleg a városháza előtt — és így a bizottság kedvezőtlen döntése esetén hat aradi család a legnyomorúságosabb helyzetnek néz elébe. A hajléktalansággal fenyegetett családok egyébként izgalommal várják a bizottság döntését, amely eldönti, hogy fedél alatt maradhatnak-e a hideg őszi időben vagy pedig az uccsra kell költözködniük.

Rukott önkéntesek

bevonulása Aradon.

Hogyan szolgálnak a tiszti iskolából visszaküldött önkéntesek.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ma a nagyvezérkar 8865. számú rendeletére való hivatkozással, az alábbiakat hozza az érdekeltek tudomására:

Amaz egyéves önkéntesi joggal bíró ifjak (art. 52.) akik különböző indokoknál fogva a tiszti előkészítő iskolákból vissza lettek küldve (amánalva), ha írásbeli nyilatkozatot adnak, miszerint lemondanak a tartalékos tiszti rangról, bevonulhatnak katonai szolgálattal teljesítésére valamely csapatostól, ahova belesznek osztva, a sorozásnál megjelölt fegyvernemhez, vagy közvetlen — miután a nagyvezérkar befejezte a szükséges áthelyezéseket — az egyik iskolától a másikhoz, vagy pedig, ha öhajjták, február 1-én az 1927-beli korosztállyal. Azon ifjak, akik a bevonulás keltétől számított egy év után megkapják az altiszti (szakaszvezető — sergent) rangot, haza lesznek bocsájtva, azok pedig, akik nem érik el ezen rangot a fent felített időn belül, a véderő törvény 55. §-a értelmében 6 hónap eltelté után alávetettek magukat egy második vizsgának. Ugyanezen rendelet vonatkozik a véderő törvény 53. §-a értelmében besorozott ifjakra is, ha írásbeli nyilatkozatot adnak, hogy lemondanak az altiszti rangról. Az érdekeltek ifjak kérvényei a mellékelt írásbeli nyilatkozattal felszerelve, a Cercul de Recrutarehoz nyújtandók be, kimutatván a kérvényben, hogy mikor öhajjtának bevonulni szolgálattételre.

Kémkedés miatt elítélt román tisztek

Nagyarányu hazaárulási perben mondott ma ítéletet a turnu-severini hadbírósnak.

(Turnu-Severin, szeptember 22.) A turnu-severini hadbírósnak ma ítélekezett Lupu Eugen volt tényleges tiszt, S. Spivac, H. Smilovici volt tengerészeti tisztek hazaárulási és kémkedési ügyében. Mint már annak idején megírtuk a nagyarányu kémkedési ügyet ez év tavaszán fedezték fel. A vizsgálat során rengeteg gyanúsítottat tartóztattak le, akiknek a lakásán súlyosan kompromittáló iratokat talált a rendőrség. A kémkedési per részletei egyébként a következők:

Ez év tavaszán történt, hogy egy év tüzés megnevezni nem akaró urlas külsejű ember az uccán meg szólította az alig huszesztendő Lupu Eugen hadnagyot, akinek azt az ajánlatot tette, hogy rengeteg pénzzel látja el abban az esetben, ha egy titkos társaság kémkedési üzemeiben részt vesz. A tiszt eleinte tiltakozott az ajánlat ellen, majd amikor az illető magát Gaman piatranemti diák személyében megnevezte és a tisztet elvezette titkos tanyájukra, Lupu ráállt az alkura és ettől kezdve 6—7000 lej havi fizetést kapott a titkos társaságtól, amiért minden általa megtudott katonai

titkot és egyéb katonai fontosságú dolgokat elárult. A pénzt Csehországból, a Banque de Praga bucuresti-i fiókja útján kapta Lupu hadnagy, akiúck váratlan költsékes életmódja rövidesen feltűnést keltett és a rendőrség titokban nyomozni kezdett utána. Lupu azonban észrevette, hogy figyelik és szökést kísérelt meg, azonban még idejében elhagyták.

Lupu a rendőrségen mindent bevallott és vallomása alapján a kémsszervezet többi tagjait is, akiknek a lakásán aztán különféle titkos írással írott jelentéseket, nagy összegű idegen pénzeket és ellopott nagyfontosságú katonai iratokat találtak. A nagyarányu kémkedési ügyben ma tartották meg a fő tárgyalást és a haditörvényszék Lupu Eugen hadnagyot lefokozásra és 5 évi súlyos börtönrre, Spivac, Smilovici s Schweitzer fregattihadnagyokat pedig ugyancsak lefokozásra és egyenként 5—5 évi súlyos börtönbüntetésre ítélte, míg Zenovia Milovan, Elena Teodorescu és Olga Bejan kisasszonyokat, valamint Dimon Leonida diákot és Probejarniuc orvos-hadnagyot felmentette.

Fokozatosan szabadítják fel a lakásokat.

Döntés történt a lakásbérletek meghosszabbítása ügyében.

(Bucuresti, szeptember 22.) Bucuresti tudósítónk — beavatott helyről szerzett értesülései alapján — közli, hogy az igazságügy-miniszter részéről az új lakbérleti törvény előkészítésére kiküldött bizottság elvétele a lakások teljes szabadosságának elvárás mellett a meghosszabbítás mellett foglalt állást. A határozat részleteiről

még nincs ugyan pozitív híradás, de a jólinformált körök véleménye szerint arról van szó, hogy a lakásvédelmet fokozatos alapon fogják megoldani. Mindez pedig olyképpen fog megtörténni, hogy a nagyobb bérösszegű lakások rövidebb, a kisebb lakások pedig hosszabb lakbérleti meghosszabbításban részesülnek.

Nívós román társulat jöhet csak Aradra

Szendrey Mihály engedélyt kapott a helyrak tiszteztalékos emelésére. — A színügyi bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután öt órakor ült össze a színügyi bizottság dr. Angel István elnöke alatt. A bizottság ülésén felolvasták a kultuszminiszter átiratát, amelyben értesíti a várost, hogy október 11—13-ig Tanase varietétársulata jön Aradra és felajánlta a várost, hogy a színháztermet ingyen bocsássa a társulat rendelkezésére, a szokásos egyéb költségek mérsékelt felszámításával. Spernac János előadó kifejté, hogy Tanase társulata nem propagálja a kulturát, emellett nagy összegeket keres előadásával és így nem találja helyesnek, hogy a város ingyen adja át neki a színházat. Crisan Ascaniu igazgató kijelenté, hogy 2—3-szoros taxával kellene sújtani a Tanase társulatot, amely rongja az erkölcsöket. Javasolja, hogy a színházat adják ugyan most oda, de egyben irjanak fel a miniszteriumba, hogy a város többé nem ad engedelményeket hasonló társulatnak. Sotirescu Constantin kifejté, hogy valószínűs spekuláció folyik a Tanase előadásainál a helyárakkal, amelyek tulságcsap magasak.

Szendrey Mihály színigazgató elmondja, hogy a múlt évben Minulescu szépművészeti államtitkár körlevelet küldött, amelyben kimondotta, hogy Tanase társulata nem kulturpropagandatársulat és a színigazgató nem köteles nekik átadni a színházat. A színigazgatók azonban megegyeztek kötöttek Tanaseval, amely szerint a nagy színház este hét órakor kezd meg előadását, míg Tanase fél 11 órakor. A bizottság hosszas vita után elhatározta, hogy a mennyiben Tanase ilyenformán megegyezik Szendrey Mihály színigazgatóval, mindkét társulat játszhat, ha nem, úgy a román előadások három napját leszámítják a koncesszióban kötelezett havi nyolc napból. Megállapították még, hogy Tanase 1000 lejt fizet esténként a költségek fejében.

Ezután Barsan Olimpia bucuresti-i színésznőnek október 19-re, Demetriad Arisztid bucuresti-i színigazgatónak október 20-ra és Filotti Mária igazgatónőnek november 9-re adták a színházat a miniszterium felszólítására. Szendrey Mihály színigazgató beadva-

nyát ismertették ezután, melyben beterjeszti társulatának névsorát, bemutatja a színház helyárait, amelyek a tavalyihoz képest 10 százalékkal magasabbak. A délutáni előadások helyárai a tavalyiak maradnak. A bizottság tudomásul vette a névsort, megadta az emelésre az engedélyt, majd megállapították, kik azok a közhivatalnokok, akiknek az igazgató köteles meghatározott helyet adni a színházban. Az új színházi törvény előírása itt az irányadó. A színügyi bizottság páholyát pedig az igazgató kérésére az első emeletre helyezték át. Ezzel az ülés véget is ért.

Debrecenben ítélekeznek

a déval rablógyilkosok felett

Románia nem kiadása a gyilkosok kiadatása iránt.

(Debrecen, szeptember 22.) A magyar határőrök már régebben elfogták a Magyarországra szökött Turea Valér és Andreica Pompilus rablógyilkosokat, akik Déván két özvegyasszonyt gyilkoltak meg és raboltak ki. A rablógyilkosok elfogatásáról értesítették a román hatóságokat, amelyek mindeddig nem tették lépést a rablógyilkosok kiadása érdekében és ezért a debreceni törvényszék ítélekezett felettük.

Friedman Ignác

a világhírű Liezt tanító okt. 1. Jegyek Sándor utvány hangversenye. Forenónél Arad

Épitkeznek a Mossóczy-telepen

Arad fejlődő városrészében szinte a földből nőnek ki az új házak.

(Saját tudósítónktól.) Muresan János városi főmérnök ma délelőtt meglátogatta az aradi Mossóczy-telepet és megszemlélte az ott folyó építkezéseket. A főmérnök meglepetéssel látta, hogy milyen szorgalmasan folyik a munka a telepen, amely szinte egyik napról a másikra nagyobodik meg. A főmérnök tapasztalatairól a következő érdekes dolgokat mondotta:

— Ez év kezdete óta a telepen mintegy kétszáz új ház épült. A házak nagyobbára kicsinyek, egy vagy kétszobásak, azonban sok olyan házat is láttam, amely beillenék Arad bármely forgalmas mellékútcájába is. Szinte érdekes látvány a szemmel láthatóan fejlődő telep. A most parcellázott Gutsjahr-telepen is serényen folyik a munka. A házak itt jobbra vasutasoké és épen ma délelőtt tapasztaltam azt, hogy míg a férj szolgálatban van, az asszony és a gyermekek dolgoznak egész nap az építkezéseknél, hogy mielőbb tétő alá hozhassák a házaikat. A butorkat az udvaron felállított szinbe helyezik, ott is laknak, amíg elkészül a kis házikó, amelybe azonnal beköltöznek. Ha minden évben olyan nagyarányu építkezések történnék ezen a telepen, könnyen megjósolható, hogy a Mossóczy-telep Arad legvirágzóbb városrésze lesz, dacára annak, hogy itt tulnyomó részben szerény anyagi viszonyok között élő emberek laknak.

— A brassói polgármestri állás. Bucurestiből jelentik: A helyügyniszter megemmisítette Brasov város képviselőtestületének alakuló ülésén hozott határozatát és az új választások megejtéséig dr. Laticu prefektust bízta meg a primárius vezetésével.

Megfelebbezték az aradi községi választást.

Ma délben nyújtották be a petíciót az aradi járásbíróshoz.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a múlt vasárnapon lezajlott aradi községi választás eredménye ellen nem adnak be kontestációt. Ma délben azonban váratlanul egy küldöttség jelent meg az aradi törvényszéken, ahol Demian Simon dr. járásbírónak a belügyminiszterhez címzett és több íves petíciót nyújtottak át, amelyben kifogásaik és panaszaik felsorolása után arra kéri a belügyminisztert, hogy semmisítse meg a választás eredményét, mert a választás folyása nem a vonatkozó törvény rendelkezéseinek értelmében történt. Tíz pontban sorolja fel a felebbezés a sérelmeket, s ezek a következők:

1. A választó polgárokat mesterségesen tájékoztatatlanságban tartották, amennyiben nem engedték meg, hogy a napi sajtó nyilvánosságára hozza, hogy a választáson milyen pártok és milyen listák szerepelnek.

2. A szavazási igazolványok kézbesítése későn történt, s így három ezer szavazó polgár nem járulhatott az urnák elé.

3. A járásbírósnál jelentkező szavazó polgárok egy részét azzal ütésítették el, hogy a polgármesteri hivatal nem állította ki az igazolványokat.

4. A választás alatt megsértették a szavazók mozgási szabadságát.

5. A rendőrség közegei feltartóztatták a választási elnököket.

6. A munkások és tiszták jelezték a választás előtt letartóztatták és a választás után bocsátották csak szabadlábra, anélkül, hogy letartóztatásukra bármilyen szolgálat volna.

7. Több kerületben a munkásság bizalmi embereit eltávolították a szavazóhelyiségből, vagy nem engedték meg, hogy a bizalmi férfiak az urnák lepecsételése-nél jelen legyenek.

8. Előfordult, hogy a szavazatszedő bíró nem az urnába dobta a szavazatot, hanem az asztalon gyűjtötte össze.

9. A törvényszék elnöke utasítást adott, hogy a szavazó-lappal nem rendelkező polgárok régi szavazó-lappal, vagy a szavazólap számának bemonodásával is szavazhatnak, ezeket a polgárokat azonban a karfátalom nem bocsátotta az urnák elé.

10. A tizedik pont ismét kihangsúlyozza, hogy csakis a szavazó polgárok mesterséges távollétével jött létre a választási eredmény, amelynek főbizonyítéka az, hogy 12500 választóból csak a fele szavazott le.

A kontestációt nem pártok nevében adták be, hanem mint azt a választásról szóló törvény előírja, a választás megsemmisítését maguk a választópolgárok — a törvény szerint legkevesebb 20-an — kérték. A felebbezés aláírói a következők: Juhász Attila mérnök, Medveczky Sándor hivatalnok, Kauten Lajos magántisztviselő, Rosenzweig Sámuel vendég-lős, Csatlós Ignác iparos, Weisz Endre kereskedő, Schiller János

asztalos, Lőcs Rezső dr. ügyvéd, Medveczky Lajos tisztviselő, Herzog Vilmos kereskedő, Kócsy Jenő szerkesztő, Azary András bank-tisztviselő, Pataky András ny. igazgató, Örfi Gyula dr. ügyvéd, Horváth Dezső mérnök, Szabó

Bálint kereskedő, Baky-Károly tisztviselő, Barta István tisztviselő, Pataky Sándor festőművész, Prokopetz Emil banktisztviselő, Steinfeld Imre kereskedő, Pálffy Imre magánzó és Zabb István iparos.

Aradon lesznek a javító-érettségi vizsgák

Kijelölték a vizsga-bizottság tagjait.

(Saját tudósítónktól.) Végre elültek a javító-érettségi színhelye körül keletkezett hullámok, mivel egy ma délelőtti érkezett hivatalos jelentés Aradot jelölte meg az érettségi színhelyének és ezt kiegészítik a délutáni bucaresti-i lapok híradásai is. Reggel azonban még teljesen bizonytalan volt a helyzet, amennyiben a szárnyrakapott hírek szerint Timisoarára kellett volna a diákoknak átutazniok. Ez természetesen elkeseredett hangulatot szült a diákok között, sőt egyesek már úgy határoztak, hogy nem is próbálkoznak meg a hatalmas anyagi áldozatot igénylő és egyébként is kényelmetlen timisoarai érettségivel.

Szabadonbocsátották a megtévedt aradi urileányt

Werkmeister János visszavonta neveltéánya elleni panaszát. — Büntérsai ellen tovább folyik az eljárás. — Orgazdaság miatt köröznek egy volt aradi színészt.

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi Közlöny ma részletesen beszámolt Varga Lidiának, ennek a szerencsétlen, nagyzási mániában szenvedő aradi urileánynak üzeméről, amelyekkel tönk szélére juttatta nevelőapját, Werkmeister János aradi vendégloft. Varga Lidi, mint jelentettük, igen nagy összegekkel károsította meg nevelőapját és a vendéglofti kasszából apródonként kilonott pénz egy részét haszontalan dolgokra költötte el, a másik részét pedig lelkiismeretlen emberek csalták ki tőle. Az aradi államrendőrség a bevezetett nyomozás alapján letartóztatta Varga Lidiát és két asszonyt, akik kihasználva az exaltált leány beteges vágyait, állandóan zsarolták. A leány letartóztatása előtt öngyilkosságot kísérelt meg, azonban végzetes tettét sikerült megakadályozni.

A súlyosan károsult Werkmeister János ma az aradi rendőrségen visszavonta panaszát nevelt leánya ellen, akit a letartóztatott asszonyokkal együtt szabadon bocsátottak. Az asszonyok ellen

Kifosztották a vonaton egy aradi kereskedőt.

Kloroformos vasuti tolvajok támadása Arad és Szalonta között.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő kloroformos rablótámadásnak esett áldozatul Barana József aradi kereskedő tegnaptól mára virradó éjszakán. Barana József tegnap éjszaka indult el Aradról Váradra. A váradi személyvonat egyik elsőosztályu kocsiába szállt fel és sikerült elérnie, hogy külön fülkét adjon számára a kalauz. A különfülke biztonság kedvéért kellett az aradi kereskedőnek, mert 89 ezer lej készpénzt vitt magával, hogy ezzel az összeggel be-
vásárlásokat eszközöljön. Telje-

azonban tovább folyik az eljárás, mert hivatalból üldözendő büncselekményt követtek el.

Ugyancsak eljárás indult egy volt aradi színész ellen, akinek a leány saját vallomása szerint, harmincezer lej készpénzt, több öltözet ruhát és télbundát vásárolt. A színészt már egy ízben felszólították, hogy adja vissza a leánytól kizsarolt tárgyakat, de az kijelentette, hogy neki mint „művésznek” joga van mindenkítől elfogadni ajándékot. A rendőrség természetesen nem veszi tudomásul ezt a védekezést és a színész ellen orgazdaság miatt megindította az eljárást.

A rendőrség nyomozást indított egy másik fiatalember ellen is, aki szintén nagyobb összegeket zsarolt ki Varga Lidiától és akinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik a nyilvánossággal. Amennyiben a volt aradi színész a rendőrség már többszöri felszólítása után sem jelentkezne, úgy elrendelik körözését, illetve letartóztatását.

sen egyedül volt a fülkében és a hogy elindult a vonat, lefeküdt és néhány perc múlva elnyomta az álmot. A vonat reggel hat órakor futott be a szalontai állomásra. A még mindig mélyen alvó Barana József ott hirtelen felradt, amikor a kalauz bekiáltotta az állomás nevét a fülkéjébe.

Felébredése után különös kábultságot érzett és észrevette, hogy fülkéjében átható kloroform szag terjeng. Ösztönszerűleg tárcája után nyult és megdöbbenéssel állapította meg, hogy a nyolc-

vankilencezer lej tartalmazó tárcája eltűnt. Azonnal az állomásfőnökhöz sietett, aki a kloroformos rablásról értesítette Nacsa határrendőrkapitányt. A nyomozást bevezették és megállapították, hogy a támadók két kloroformmal átitatott vattacsomóval al-tatták el a kereskedőt. A vattacsomókat meg is tárták a fülkében. Valószínűnek tartják, hogy a támadók Aradon szálltak fel a vonatra és kilesték az alkalmat, amikor a fülkében egyedül alvó kereskedőhöz behatolhattak. A kábítószert gyorsan megtette a hatását és a szinte eszméletlenül fekvő kereskedőtől minden nehézség nélkül elvehették az értékes tárcát. A kloroformos vasuti tolvajok, minden bizonnyal még a Szalonta előtti állomáson elhagyták a vonatot.

Barna József nem folytatta útját Várad felé, hanem a legközelebbi vonattal visszajött Aradra s az esetről jelentést tett az aradi államrendőrségnek. A rendőrség a kloroformos vasuti tolvajok kézrekerítésére megindította a nyomozást.

Pesti diáktüntetés a numerus clausus mellett.

Egyetemi hallgatók tiltakozása Ádám tanár kinevezése ellen.

(Budapest, szeptember 22.) Az egyetemi ifjuság tegnap a már hírhedtté vált Gólyavárban nagygyűlést tartott, amelyen abban állapodtak meg, hogy a diákság vezetői kéri fogják gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert, hogy erélyesebben foglajon állást a numerus clausus enyhítése ellen és tiltakoznak Ádám egyetemi tanár új katedrája ellen. A gyűlés után az egyetemi hallgatók tüntető menetben vonultak fel, de a rendőrség hamarosan felszámolta a tüntető csapatát. A rendőrök a tüntetők közül hetett előlítottak.

Tagadnak a szentannai gyilkosok.

Nincs bizonyíték az öszentannai gyilkosság ügyében.

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy az újszemennel csendőrség hétfőn letartóztatta és az aradi ügyészségre szállította Bugyi János, Bugyi Illés és Novac György öszentannal lakosokat, akiket Kramer Antal öszentannai földműves ellen elkövetett gyilkossággal gyanúsítottak. Radu Pascu vizsgálóbíró ma hallgatta ki a gyanúsítottakat, akik azonban érelyesen tiltakoztak az ellenük felhozott vád ellen és aibit igazoltak a gyilkosság elkövetésének időpontjára. A vizsgálóbíró mindazonáltal — noha semmiféle terhelő bizonyíték nincs ellenük — elrendelte a gyilkossággal gyanúsítottak előzetes fogvatartását. Egyben azonban utasította az újszemennel csendőrséget, hogy újabb vizsgálót folytasson le a véres bűnyűben.

— A román Vöröskereszt jubileuma. Bucurestiből jelentik: A román Vöröskereszt 50 éves jubileuma alkalmával nagyarányú ünnepek lesznek az egész országban. A Vöröskereszt központi választmánya már érintkezésbe lépett a szállóval a akció támogatása érdekében.

H I R E K.

Nádósy és Windischgraetz bírtónben maradnak.

A Kuria elutasította szabadlábra helyezési kérelmüket.

(Budapest, szeptember 22.) A Kuria ma elrendelte a frankhamisításért négy évi fegyházra ítélt herceg Windischgraetz Lajos és dr. Nádósy Imre további fogvatartását, akik védőik útján szabadlábra helyezést kértek az ítélet jogerőre emelkedéséig. A Kuria ugyancsak elutasította Windischgraetz hercegnek azt a kérését is, hogy házi őrizetbe helyezték.

— Megoperálták a királyt. Bucurestiből jelentik: Ferdinand király ma délben aranyeres bántalmak miatt operációnak vetette magát alá. A műtét Juvara professzor végezte a sinajai Peles kastélyban. Az uralkodó egészségi állapota teljesen kielégítő és semmiféle aggodalomra nem ad okot.

— Híjazást szenved a királyné amerikai útját. Bucurestiből jelentik: A Politica című lap szerint Mária királyné elhalasztotta amerikai útját. A Lupa ugyanezt jelenti, még pedig bécsi forrásból, megjegyzi azonban, hogy ez a hír még nem nyert megerősítést.

— Végleges a nemzeti és parasztpárti fuzió. Bucurestiből jelentik: A parasztpárti permanens delegációja tegnap este beható tanácskozás után teljes egészében magáévá tette Maniu és Michalache megállapodását. Stere betegsége miatt nem vehetett részt a tanácskozáson, azonban kijelentette, hogy mindenben aláveti magát a többség akaratának.

— Az aradi kath. gimnázium javítóinak eredménye. Pénteken fejeződtek be a vizsgák, de csak a mai napon került nyilvánosságra a kath. gimnázium javítóinak részletes eredménye. A vizsgák az V. osztály felvételéhez hasonlóan, szintén igen jól sikerültek, mivel aránylag jelentkezőkből csak ötöt ötvenhat osztályismétlésre.

— A diákszövetség kongresszusa. Bucurestiből jelentik: A romániai diákszövetség központi bizottsága elhatározta, hogy ezévi kongresszusát október 17-én tartja meg Jasiban. A belügyminiszter engedélyezte a kongresszust, amelynek napirendjén a diákszövetség szerepe az analfabétizmus elleni küzdelemben, az egyetemen felszerelésének ügye, az egyetemen tanuló román diákok magatartásának a kérdése, a kisenevi teológiai fakultás, a jasi-i lemondott egyetemi tanárok és Stere reintegrálása szerepel.

— Felfüggesztett pénzügyi inspektor. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma felfüggesztette állását Lupa pénzügyi inspektort, akit erkölcstelen üzelmekkel és közokirat hamisítással vádolnak.

— Baleset a gyorosi fűrésztelepen. Súlyos baleset történt tegnap Gyoron az Aradhegyaljai Fatélepr. fűrésztelepen. Kiss Mihály nyugdíjas vasutas, aki napszámoként volt a telepen alkalmazva, a fűrészgépnél foglalatostkodott. Egy vigyázatlan pillanatban a lendítő-szija elkapta a szerencsétlen embert és a falhoz nyomta olyannyira, hogy az eszméletlen embert az aradi közpórházba szállították. A szerencsétlenül járt vasutas élethenmaradásához kevés a remény.

Averescu látogatása a Vatikánban.

A pápa magánkihivatáson fogadta a román miniszterelnököt. — Hazatérésekor nagyarányú ünnepségekkel fogadják Averescut.

(Róma, szept. 22.) Averescu tábornok Penescu vatikáni követ társaságában tegnap megjelent a Vatikánban, amelynek bejáratánál Caccia és Dominoni bíborosok, továbbá Dolci bucuresti-i pápai nuncius fogadták. A pápa magánkönyvtárában fogadta Averescut mintegy 20 percig tartó kihallgatáson. Azután a kíséretében volt személyek járultak a pápa

elő. Averescu felkereste Gasparri bíboros államtitkárát, aki délután a román követségen adta vissza a miniszterelnök látogatását.

(Bucuresti, szept. 22.) Averescu tábornok szeptember 28-án érkezik haza. A kormány nagyarányú fogadtatásban részesíti a miniszterelnököt Temesvár, Turnseverin, Craiova és Bucuresti állomásokon.

Nem foglalhatja el állását Arad vezértitkára.

Angel István dr. érdekes nyilatkozata Olariu István fegyelmi ügyéről.

(Saját tudósítónktól.) Beszámoltunk arról, hogy dr. Angel István, az interimár bizottság elnöke felfüggesztette Olariu István városi titkár állásától, arra az időre, míg az ellenséget már régebben emelt vádak tisztázást nem nyernek. Holnap lesz egy hónapja, hogy a felfüggesztés megtörtént és mivel a fennálló rendelkezések úgy intézkednek, hogy a felfüggesztett tisztviselő, amennyiben ez idő alatt ügyében tárgyalás nem történt, 30 nap leteltével elfoglalhatja állását, kérdést intéztünk ezirányban az interimár bizottság elnökéhez. Angel István dr. a következő érdekes módon ismertette a fegyelmi ügy további fejleményeit:

— Olariu István városi titkár fegyelmi ügyének aktáit ma terjesztettem át a törvényszéki elnökhöz, mint a fegyelmi bíróság elnökéhez. Az aktákat azért tudtuk csak ma beterjeszteni, mert Ste-

fanut Sabin főjegyző a elült Kongresszuson volt és így nem tudta elintézni az ügyet. Most azonban a fegyelmi-tárgyalás rövidesen megtörténik.

— Ami a 30 napos terminust illeti, az csak akkor állja meg helyét, ha az iratokat holnapig nem tettem volna át a fegyelmi bírósághoz. Mivel ez megtörtént, a döntésig Olariu István nem foglalhatja el állását. A városi titkár különben felfüggesztő határozatot megelébbetbe a belügyminiszterhez. A miniszterium át is irt a napokban a városhoz, bekérve az erre vonatkozó iratokat. Ezeket azonban egyelőre nem tudom felterjeszteni, mert akkor a fegyelmi bíróság nem ítélkezhetik. Azt hiszem, hogy sokkal cémravezetőbb, ha az ügyet a bíróságnál minél hamarabb befejezik és akkor teszem át a szükséges iratokat a miniszteriumhoz. A fegyelmi bizottság döntéséig pedig marad a jelenlegi helyzet.

Mindent letarolt a ciklon Miamiában.

Romhalmaz lett Amerika legelőkelőbb luxusfürdőjéből. — Délamerikában is pusztit az orkán. — A floridai áldozatok száma egyre nő.

(Newyork, szeptember 22.) Csak ma bontakozik ki teljes borzalmasságában az az elemi csapás, amely elpusztította Észak-Amerika legszebb részét, Florida partvidékét. Miami fürdőhely volt az, ahol egész éven át frissen zöldek voltak a pálmák és itt kötöték tíz millió dolláros üzleteiket a kissé bizonytalan fajsúlyú üzletemberek. Ide menekül vélegényt keresni a gazdag leányok és ide mentek vevőt keresni az olyan szép nők, akik nem léphettek a házasság útjára. Itt voltak a legcsodálatosabb luksuszszállodák, itt változtatták nyárra a telet a milliárdosok, itt voltak a legfényesebb villák, itt táncoltak éjszakánként a legelegánsabb nők és ott volt a legszínesebb az élet. Most azonban mindent elsöpört a hullámokba. takart a ciklon. Miami nincsen többé, de elpusztult Palm-Beach is, eltűntek a jachtok és a luksuszgözösök, összedőltek a villák és a szállodák. Egy negyedórába telt csak és mindent letarolt a ciklon. Miami városában hat láb magasan áll a

víz és a romokkal tele uccák iratózatos képet nyújtanak.

Yokohamát jelentés szerint a Csendes Óceán felett is hatalmas ciklonok dühöngtek. Osiva japán szigetén volt a legnagyobb a pusztítás, ahol két falut söpört el a forgószél, amelynek ötven halottja és kétszáz sulyosan sebesültje van. Dél-Amerikában szintén súlyos ciklonok pusztítottak, amelynek központja Paraguay állam volt és az ország legnagyobb városa Encarnacion is rombadőlt. Itt a viharoknak több mint száz halottjuk van, de a részletek még hiányzanak. A floridai ciklon tegnap a Missisipi felső folyásánál levő Sioux City fölött pusztított és a város elöntötte a Florid folyó úgy, hogy a lakosságnak még menekülésre sem volt ideje.

A floridai halottak száma ezerhétsházra emelkedett. A Bahiam-szigeteken szintén végigvonult az orkán, amelyeknek sok községe romhalmaz lett és 4000 ember hajléktalan. Különösen nagy volt a pusztítás a Grand Struches és a Calcos szigeteken.

A gyáros fiát már esztendőekkel előlt bebörtönözték, mert irredenta vádakát bizonyították reá. Az elmúlt hetekben gyönyörű szép 21 éves leánya betegedett meg, akit hiába ápoltak a legnagyobb gondossá-

gal, mégis elveszítették. Vérátömlesztéssel is próbálkoztak, de ez sem segített és Kraszlék családjába ismét beköltözött a gyász. Nemcsak Kraszlék vesztették el benne minden reménységüket, de Lippa is kedvencét. Az elhunytat ma temették el Lippa közönségének óriási részvételével.

— Eljegyzés. Wild Margit urleányt eljegyezte Derestye Gyula bankésztisztviselő. (Minden külön értesítés helyett.)

— Aradi autó elgázolt egy váradi urinót. Az oradea-marei (nagyváradi) rendőrség ma táviratilag értesítette az aradi államrendőrséget, hogy egy aradi gépkocsi Nagyváradon elütötte Fussi Sándornét, egy államrendőrségi tisztviselő feleségét. Az uriaszony súlyos zúzódásokat szenvedett és mielőtt a rendőr azt megakadályozhatta volna, a sofőr elrobogásaiból megállapították, hogy a gépkocsi Ar. 381. jelzésű volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Őszi időnyre férfi és női szövegek óriási választékban olcsón beszerezhetőek Strasser cégnél Aradon.

— A Foreich-házaspár választást ki mondotta a törvényszék. Budapesti törvényszék ma tárgyalta le dr. Foreich Ernőnek, a 12 esztendei fegyházra ítélt apósgyilkos feleségének a férje ellen beadott válópórt. A törvényszék a tárgyalás eredményeképpen felbontotta a házasságot és ezzel teljesítette Foreichné született Egyedi Ilona kérését és neki ítélte oda nyolc éves fiacskájukat is.

Szentpéternyé — Gazdne iskolai könyvel Aradon tanítóknak engedelményel kaphat

KNIESZER iskolaszervekedősebe. Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 21.

— Az „Astra” irodalmi délutánja. Az aradi „Astra” román kulturágyelet egy létesítendő kulturház alapja javára Milovan, e hó 25-én d. u. 3 órai kezdettel nagyszabásu teazurrall egybekötött irodalmi délutánt rendez. Indulás Aradról 1 óra 25 perckor délután. Visszafelé este 11 óra 3 perckor indul a vonat.

GROSS és RENDY
modern uriszabósága
Arad, uj Neuman-ház.

— Agyonnyomta a rádólt ház. Súlyos szerencsétlenség történt Felső Flóris idős sikulai gazdálkodóval. Az elmúlt éjszaka, amikor aludt, a falu szélén levő rozoga viskója egy erős szélroham következtében összedőlt s a lezuhanó gerendák az alvó embert agyonsuították.

Gyöződjön meg! Gyöződjön meg!

Női és leányka téli kabátok a legjobb minőségben, legolcsóbban Arad városában

Menczer Oszkárnál kapható.
Arad, Boulevard Regale Ferdinand 40. sz., (a volt Széchenyi malom mellett.)

Részletfirtásra is! Részletfirtásra is!

— Paplanok legszebb kivitelben, a legolcsóbban „Record” divat nagyáruházban Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 15.

Hollós Vacuum Cleaner
7 ad. Str. Barilla 39. (Rákóczy-u.) Telefon 613.

Háztulajdonosok figyelmébe. A napokban az aradi katonaugyosztály felhívást intézett a háztulajdonosokhoz, hogy meghatározott napokon a rendőrkerületekben jelentsék be a házukban levő összes lakásokat és helyiségeket. A katonaugyosztály felhívása eddig nagyon kevés eredménnyel járt, mert valószínű, hogy a közönség összetévesztette a néhány héttel ezelőtt megjelent hasonló felhívással, amelyet a rendőrség adott ki. A katonaugyosztály ismételt figyelmzetteti a háztulajdonosokat, hogy a házaikban levő lakásokat a rendőrkerületekben jelentsék be, mert a hirdetett idő lejártá után a bejelentések elmulasztott súlyosan büntetik.

Étvágytalanságnál, rossz gyomorházi, bérekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csaiánkliténésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz fendbehozza a gyomor és a belek működését, és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Francia, angol könyvek Kerpelnél. — Véget ért a strandszezon. A városi mérnöki hivatal értesíti a fürdőző közönséget, hogy azombaton, vagy legkésőbb vasárnap bezárják a Neptun-fürdőt. Ezért felkérjük a közönséget, hogy az ott őrizetben levő értékeiket vasárnapig vigyék haza, mert hétfőn már megkezdik a fürdő lebontását.

— Gecsnyné fánicskolóját október 2-án kezdi meg a Központi Múzeumban. Vendégórák csütörtök és vasárnap.

— Rendőri hírek. Karagyan György aradi szücsmeister feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy tanulója, Csepele Lajos két nappal ezelőtt eltűnt a Strada Lahovary 12. sz. alatt levő lakásáról. A fiu kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást. — Klaszner Sámuel aradi szikvizgyáros feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy egyik alkalmazotja nagyobb összeget sikkasztott és megszökött. A rendőrség nyomoz.

SPORT.

— Az AKE teniszversenye. A mai kedvező időjárás folytán több mérkőzést le lehetett játszani és így a verseny a holnapi napon minden bizonnyal véget ér. A mai nap eredményei a következők: Férfi egyes: Török—Botis 6:1, 6:1. Elődöntő. Székely—Weininger 6:2, 6:0. Az eredmény óriási meglepetés. A döntő Török és Székely között lesz. Női egyes: Weininger—Loncy—Stern Olga 6:4, 0:6. Félbeszakítva. Elődöntő. Vegyes páros: Angele-pár—Székely, Stern Olga 6:3, 2:6, 7:5. Elődöntő. Csak a harmadik szettet játszották ma le. Weininger, Szelléné—Angele-pár 6:3. Félbeszakítva. Döntő.

Erdély vándiákljai ünnepeleik Barabás Bólat.

Az ősz magyar vezér tanácskozásai a Magyar Párt központjával.

(Sajtó tudósítónktól). Kettő-ünnepük volt a kolozsvári unitárius kollégium vándiákljainak: ünnepeleik püspöküknek, Ferenc Józsefnek a félszázados jubileumát és megünnepeleik a sikerrel letett érettségi vizsga ötvenesztendő évfordulóját is. Előkelő társaság gyűlt össze a vándiáklók három napig tartó ünnepeleire, a melynek kiemelkedő eseménye volt dr. Barabás Béla szenátornak, a Magyar Párt aradmegyei tagozata elnökének emlékeszede, akit hosszas és meleg ovációban részesítettek a vándiáklók.

Nem új megállapítás volt az a kolozsváriak részéről, hogy Barabás Béla mestere a szónoki beszédnek és hangjának olyan ércvan, amely a kitörés egy-egy pillanatában harangzugássá szélesedik. Barabás azonban megszokta, hogy jegyzetek nélkül beszéljen s így is építette fel mindig beszédait a legszebben. Mégis most jegyzeteket vett a kezébe és onnan olvasta szónoklatát, azzal a megjegyzéssel, hogy szavait az utóbbi időben állandóan félreértették, sőt szántszándékosan félremagyarázták. Az akarla tehát, hogy legyen írásos bizonyítéka mindannak, amit elmondott, de meg azt is, hogy a kegyeletes ünnepe emléke így írásban lefektetve is fennmaradjon.

Barabás Béla az alma mater kulturális mul: és jelenbeli jelentőségeit méltatta, s vallomásként felhozta azt a körülményt, hogy félszázadon keresztül — amennyiben félszázados munkássága nem volt eredménytelen — amiért küzdött és ahogyan küzdött, mind annak erőforrásait az unitárius tanoda szelleméből merítette. — Visszaemlékezett a régi nagy tanítómesterekre: Brassai Sámuelre, Berde Áronra és Kriza Jánosra. Alakjaikat néhány szóval tömören és plasztikusan hozta a közönség elé, majd Ferenc József püspök felé fordult és kérte őt, hogy áldja meg a vándiáklók selegét, amely megható szeretettel sokáig ünnepele a magyarság ősz vezérét. Barabás Béla dr. különböző csütörtökön tér vissza Aradra Clujról, ahol fontos és beható tanácskozásokat folytat a Magyar Párt vezetőivel.

Elszállítják Aradról a dühangó örülteket

Moldovan dr. igazgató-főorvos

redli a nyugalom a kórház környékén.

(Sajtó tudósítónktól.) Az Aradi Közlöny mai számában jelentette, hogy a Str. Cosbuc (Wesselényi) ucca lakóinak éjjeli nyugalma állandóan zavarják az aradi kórház elmebeteg osztályának szerencsétlen ápolójai. Munkaársunk felkereste dr. Moldován János kórházi főorvost, aki kijelentette, hogy vizsgálatot indít az ügyben, feltélenül helyreállítja a rendet s amennyiben az ápolók rossz bánásmódja volna az oka a kórházból kihallatszható türehtetlen lármának, úgy szigorú vizsgálatot vezet be ellentük. Dr. Moldován Igéretéhez híven azonnal bevezette a vizsgálatot, amelynek eredményéről ma a következőkben értesített bennünket:

— Az aradi kórház elmebeteg osztályán három olyan dühangó örült van ápolás alatt, a kik állandóan külön cellákban vannak és az ápolók is a legválságban érintkeznek velük. Ezek a szerencsétlenek szüntelenül érekelnek, ordítanak és alig van nyugodt pillanatuk. — Nappal éppen olyan lármát csapnak, mint éjszaka, az éjjeli csendben azonban természetesen sokkal erősebben hallatszik a zaj, mint nappal, amikor a város életének zugása eltompítja az örültek ordítását. Meggyőződtem arról, hogy az ápolók szabályszerűen bánanak a betegekkel és az utóbbi időben sohasem történt meg az, hogy titlegeljük őket. Mindenesetre a magam részéről minden elkövetek, hogy a kórház környékén lakók nyugalma biztosítsam. Néhány napon belül ismét egy transzportot szálítunk az ország külföldre elmebeteggyógyintézetbe s ebbe a transzportba helyezem el a három dühangót is.

Megalakult a „Nehéz Legények Társasága”.

A száz kilón felül kövér emberek egyesületbe tömörültek Budapesten. — Evészeti és ivászati rekordok a kövérek klubjában.

(Budapest, szeptember 22). Nem mai keletű az a mozgalom, a mely most eljutott Budapestre is, de itt is tárt karokkal várták és megalakult a magyar fővárosban is a legérdekesebb klubok egyike. Megalakították a „Nehéz Legények Társaság”-át, a melynek száz kilón alul senki sem lehet a tagja. Gere Zsigmond, a röviddel ezelőtt elhunyt kitűnő színész, a kit a gondviselés 115 kiló súlyal áldotta meg, elhatározta, hogy javítani fog a kövérek mártírsorsán és ezért élére áll a kövérek magyarországi mozgalma. A kövérek nagy lelkesedéssel fogadták Gere Zsigmond tervét és egyik legelső jelentkező, Hans Keller, egy textilfestőgyár tulajdonosa, a ki súlyával kitűnő propagandaeszköznek bizonyult, mert — 145 kilót nyomott.

rázták. Azt akarja tehát, hogy legyen írásos bizonyítéka mindannak, amit elmondott, de meg azt is, hogy a kegyeletes ünnepe emléke így írásban lefektetve is fennmaradjon.

Barabás Béla az alma mater kulturális mul: és jelenbeli jelentőségeit méltatta, s vallomásként felhozta azt a körülményt, hogy félszázadon keresztül — amennyiben félszázados munkássága nem volt eredménytelen — amiért küzdött és ahogyan küzdött, mind annak erőforrásait az unitárius tanoda szelleméből merítette. — Visszaemlékezett a régi nagy tanítómesterekre: Brassai Sámuelre, Berde Áronra és Kriza Jánosra. Alakjaikat néhány szóval tömören és plasztikusan hozta a közönség elé, majd Ferenc József püspök felé fordult és kérte őt, hogy áldja meg a vándiáklók selegét, amely megható szeretettel sokáig ünnepele a magyarság ősz vezérét. Barabás Béla dr. különböző csütörtökön tér vissza Aradra Clujról, ahol fontos és beható tanácskozásokat folytat a Magyar Párt vezetőivel.

A vizsgálat eredményéről. — Helyreállítja a nyugalom a kórház környékén.

nak és az ápolók is a legválságban érintkeznek velük. Ezek a szerencsétlenek szüntelenül érekelnek, ordítanak és alig van nyugodt pillanatuk. — Nappal éppen olyan lármát csapnak, mint éjszaka, az éjjeli csendben azonban természetesen sokkal erősebben hallatszik a zaj, mint nappal, amikor a város életének zugása eltompítja az örültek ordítását. Meggyőződtem arról, hogy az ápolók szabályszerűen bánanak a betegekkel és az utóbbi időben sohasem történt meg az, hogy titlegeljük őket. Mindenesetre a magam részéről minden elkövetek, hogy a kórház környékén lakók nyugalma biztosítsam. Néhány napon belül ismét egy transzportot szálítunk az ország külföldre elmebeteggyógyintézetbe s ebbe a transzportba helyezem el a három dühangót is.

Megalakult a „Nehéz Legények Társasága”.

A száz kilón felül kövér emberek egyesületbe tömörültek Budapesten. — Evészeti és ivászati rekordok a kövérek klubjában.

Hamarosan összekerültek tizenketten és elhatározták a teniszklubot, természetesen nem testsúlyban, hanem a tagok számában. Az első összejövetelt egy olyan vendéglőben tartották, a melynek tulajdonosa 102 kilós volt. A nemkövérek gunyolódása miatt azonban kénytelenek voltak egy tagtársuk Podmaniczky-uccai vendéglőjébe átköltözni. — Most már körlevelet küldtek szé: és hamarosan negyvenre szaporodott a taglétszám, amelynek felerésze természetesen kocsmáros volt, de akadt közöttük három tekintélyes vezérigazgató, két operatőr, egy zenekritikus és egy karmester is. A mázsálist ekkor már Horling vendéglős, disznámsámes ter végezte, tekintettel — 114 kilójára.

Az összejövetelek alatti szenzá

ciós mennyiségű itatókat és ételleket fogyasztottak el a tagok. Az ivásban Novák bórondós vitte el a pálmát, aki 12 bécsi szelet és 38 sóskifli mellett 28 korsó sörrel 10 fröccsöt ivott meg. Kunovszky vendéglős nyolc pörkölet evett meg „dupla nokedlivel” és közben 50 kis fröccsöt ivott meg. A súlyelnök, aki születési bajor volt, egy este 40 korsó sört ivott meg, arlagban azonban beírta a 12 korsóval, amit emelkedett hangulatban még 25 kis fröccs követett. A meglepő napokban a kövérek klubja válságos időket élt át, de a mozgalmat ismét fellendítette a vidék lelkes csatlakozása. A társaság egymásután kapta Pécsvárad, Szolnok és Győr kövéreinek leveleit, amelyekben nemcsak kérik, hanem követelik a társaságba való felvételüket. Ez a körülmény késztette a pesti kövéreket arra, hogy szervezetüket még külföldre is kiterjesszék, ami hamarosan meg is fog történni. Gere Zsigmond a „nagy eszme” fáradhatatlan propagálójá eltávozott ugyan a kövérek közül, de őt további folytatják szervezkedésüket és példát adnak a sovány embereknek, akik még mindig nem értik meg egymást.

MOZI.

xx Jóni Pata és Patación legújabb filmje.

xx „Szenvedély” az aradi Apolló csütörtöki bemutatója. A lelki kálváriák ez a rugóját boncolgatja hét felvonáson keresztül a darab szerzője. Váratlan fordulatokkal teli izgalmas cselekménybe tikközik a lényeg, az egyes szerepek kiaknázási lehetőségei minden tekintetben sokat követelnek a szereplőktől, illetve a két főszereplőtől, akik nagy intelligenciával és átgondolással oldják meg feladatukat. A darab főszerepeit Harvey Lillian és Ottó Gebühr alakítják. Az előadások fél 5, fél 6 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Pompeji utolsó napjai” az aradi Uránia szombati bemutatója. A fény, a pokol és a bűnözés markáns színekben megnyíló eseménye ez a filmkolosszus, amely az idei szezonnak legnagyobb látványossága. Korda Mária (Nydia) talán sohasem volt annyira ember, mint ebben a filmben. Götzke, mint az egyiptomi rossz szellemek megtestesítője, félelmes alakítást nyújt. Várkonyi Mihály mint Glaucus és a többi olasz szereplők is magas színvonalon álló teljesítményt produkálnak.

— Kulturpropaganda előadások a városligeti pavillonban. Ispravníc György vasutigazgató ma megjelent a városi mérnöki hivatalban és a Cismigiu vaduti kulturtársaság nevében kérvényt nyújtott be. A társaság engedélyt kér a város vezetőségétől arra, hogy a városligeti pavillonban kulturpropaganda-filmeket adhasson elő. Az interimár bizottság legközelebbi ülésén dönt a kérelem felett.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is bemozdhatja. TELEFON SZÁM 151.

KÖZGAZDASÁG.

Megnyilt Arad egyetlen orsz. hiteltudósítói irodája.

(Saját tudósítónktól). Románia közgazdasági köreibben többször hangozott el indokolt panasz amiatt, hogy az ország gazdasági életéből hosszú ideje hiányzott olyan hiteludósítói intézmény, amely abszolút megbízhatóságával, gyorsaságával és pontosságával a nyugateurópai, régen elismert információs irodák színvonalára emelkedett volna. Hogy milyen mértékben erkölcsi és anyagi károsodás érte Románia kereskedelmét és iparát a hitelinformáció kezdetlegessége miatt, azt részletezni feleslegesnek tartjuk.

Eme visszás helyzet megszüntetése céljából arra hivatott tényezők elhatározták, hogy minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával olyan hiteludósítói irodát szervezzenek, aminővel eddig csak a legnagyobb külföldi centrumok dicsekedhettek. A közelmúltban felkeresték Berlin, Wien, Praga, Budapest legnagyobb információs intézményeit s

sikerült velük megteremni az állandó érdekközösséget. Külföldön szerzett szakismereik és széleskörű összeköttetések felhasználásával, Arad központtal „Informátor” címmel ma megnyitották az összes gazdasági követelményeket kielégítő hiteltudósítói irodát, melynek helyisége a Kamara épületének II. emeletén van.

A vállalat vezetésére került megnyerni Bolgár Lajost, aki az Aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál évtizedekig mint t. k. r. köz-megbecsítést szerzett magának. Bolgár Lajos neve tökéletes garancia arra, hogy ez az új, nagystílusú információs iroda minden tekintetben szakértő és megbízható vezetés alá kerül: és a cégek teljes bizalommal fordulhatnak hozzá. Az „Informátor” reméli is, hogy a kereskedelmi, ipari cégek és pénzügyintézetek közérdekű működésében támogatni fogják.

Zürichben 2.80, Párisban 19.30 a lej

A zürichi utótőzsdén 2.83 a lej.

A valutapiac még mindig tévelyeg és csak nehezen határozta el magát, hogy beiföldön is honozza a külföldi kurzusokat. A lej a tegnapi nyitás óta öt pontot javult Zürichben és a svájci frank a csemvári piacon, amely tudvalevőleg igen jelentős központ, nem-hogy vesztett volna árfolyamából, hanem még valamelyest megerősödött kurzusában. Egészen ma estig tartott ez a helyzet, amikor a zürichi utótőzsdén jegyzett 2.83-as árfolyam hatása alatt 37.10-ről 37-re gyengült a svájci frank. Érdekes jelenség, hogy a kész áru, főleg dollárban, csaknem teljesen állt, mert részben az effektív árutulajdonosok zárták trezorjaikba dolláraikat, részben pedig azt, ami a helyi piacon mégis kapható volt, felszippantották a kis spekulánsok. Sajátságos tünet, hogy a bécsi piacon magasabban értékelik a lejt, mint Budapesten, noha a magyar korona kurzusa Zürichben fél ponttal alatta áll az osztrák koronának. Budapesten a lej ma 380, míg Bécsben 390. Annál csaldás érte már azokat, akik a lej magas kurzusának állandóságában bíztak, hogy a tévovázók és ingadozóknak a helyzetét nem nehéz megérteni. Bankkörökben azonban a lej további javulását várják.

Helyi valutárák. (Szeptember 22.) Pénz: Márka 44, dollár 186, angol font 900, francia frank 5.30, lira 6.80, cseh korona 5.40, magyar kor. 380, dinár 3.20, schilling 26.50, svájci frank 35. Áru: Márka 45, dollár 188, angol font 920, francia frank 5.50, lira 7, cseh korona 5.60, magyar korona 370, dinár 3.30, schilling 26.90, svájci frank 36. Kifizetések: Berlin 45.40, Amsterdam 76.60, Newyork 190, London 925. Páris 5.45, Milánó 7.01, Prága 5.65. Budapest

372, Zágráb 3.37, Bécs 26.90, Zürich 36.80.

Zürichi tőzsdéértés. (Szeptember 22.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.30, Newyork 517.43.75, London 2511.50, Páris 14.10, Milánó 18.85, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.80, Varsó 58, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárlat. (Szeptember 22.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.30, Newyork 517.62.50, London 2511.50, Páris 14.25, Milánó 18.90, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.80, Varsó 53, Bécs 73.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Szeptember 22.) Kifizetések: Páris 5.24, Berlin 45.10, London 916, Newyork 188.75, Milánó 6.92, Zürich 36.50, Bécs 26.60, Prága 5.50, Budapest 26.50. Valuták: Napoleon 760, márka 46, leva 1.35, török líra 1.05, angol font 920, francia frank 5.50, svájci frank 35.50, lira 7.10, drachma 2.40, dinár 3.40, dollár 193.50, lengyel zloty 21, schilling 26, magyar korona 26, cseh korona 5.60.

Megnyilt a mezőgazdasági kiállítás. Bucurestiből jelentik: Tegnap nyit meg az egyesült mezőgazdasági kamarák intézőbizottsága által a fővároshoz közeli Baneasan rendezett mezőgazdasági gépek kiállítása. A kiállítást a kormány képviselőjében Garofid földművelésügyi miniszter nyitotta meg. Beszéde során a földművelésügyi miniszter ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a kormány rövidesen módját fogja találni, hogy kisebb költségnök folyósításával a kisgazdákat is hozzájuttassa a praktikus és a többtermelést feltétlenül elősegítő modern mezőgazdasági gépekhez. A kiállítás mindössze három napig tart.

Erdélyi mintára szervezik át az ország csendőrségét.

Erkölcsei reorganizáció a sziguranca-testületben.

(Bucuresti, szeptember 22.) Az Adeveru értesülése szerint Goga belügyminiszter a csendőrség reorganizálásával kapcsolatban a csendőrség létszámának lecsökkentését tervezi és egyúttal meg akarja szüntetni a regáti lovacsendőrséget, amelynek négyszer kevesebb, mint száz ezer lejbe kerül naponta az államnak. A belügyminiszter ehelyett az erdélyi csendőrendszert akarja az

egész országban bevezetni, csendőrközpontok felállításával, amelyek bizonyos zónákban járőröket cirkáltatnának.

Ezzel kapcsolatban a sziguranca reorganizálására is sor kerül és a miniszter megszünteti az állambiztonsági szolgáltnál levő szemekurátor és a testületbe való felvételt szigorú erkölcsi fyalitási körtől fogja kötni.

GROSS és RENDY
uri szabó céghez
Arad, (uj Neuman-ház)
valódi angol és teli szövet-
különlegességek beérkeztek.

Művészet.
Az aradi színház első hetének mősora. Szeptember 25-én, szombaton: Marica grófnó. (A. bérlet.) Vasárnap délután: Boszorkány. Vasárnap este: Marica grófnó. (Bérlet-szünet.) Hétfőn: Marica grófnó. (B. bérlet.) Kedden: Marica grófnó. (C. bérlet.) Szerdán: Bizánc. (A. bérlet.) Csütörtökön: Nagytakarítás. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Pénteken: Nagytakarítás. (C. bérlet.)

Friedman Ignaz, a ma élő legnagyobb zongoraművész, Liszt Ferencnek tanítványa, október 1-én tartja egyetlen hangversenyét Aradon, a Kulturpalotában. Jegyek Sándor Ferencnél.

Friedman Ignaz, a zongoristák királya, aki csak országok fővárosaiban játszik, európai nagy hangversenykörútját megelőzőleg, október 1-én Aradon estélyt tart. Ez lesz egyetlen vidéki fellépte. Jegyek Sándor Ferencnél.

Nagy Géza fényképész műterme Arad Bol. Reg. Maria 8. Mezeyház. zal szemben.

A legjobb „Marica” Zöldhelyi Anna, aki ezt a szerepet Prágában is harmincszor játszotta a sajtó legnagyobb elismerése mellett. Külön szenzációt keltenek az aradi premieren Zöldhelyi új toalettjei, amelyek a legújabb divat ragyogó kreációi.

Az első prózai premier a „Nagytakarítás” című pompás vígjáték lesz, amely a jövő hét csütörtökjén kerül színre. A főszerepeket Fekete Irén, Kertész Mancsi, Szentgyörgyi Manyi, Adorján Margit, Jávor, Mészáros, Gyöző, Deésy és Révész játsszák.

A „Bizánc”, Herczeg Ferenc klasszikus tragédiája a jövő hét szerdáján kerül színre az aradi színházban. A társulat a legnagyobb ambícióval készül az érdekes reprizre, amelyben a főszerepeket Fekete Irén, Kiss Mariska, Adorján Margit, Károly Klári, Szendrey Mihály, Mészáros Béla, Olasz, Hetényi, Kallós, Jávor, Gyöző, Kun és Deésy játsszák. Az aradi színházba a beiratkozások még folynak. Az iskola ve-

zetősége csak olyan jelentkezőket vesz fel akiknek megfelelő képzettségük van.

Rádió-műsor.
Csütörtök, szeptember 23. Bécs-Graz. Hangverseny a bemondás szerint. — 16.15. Zenekari hangverseny. — 19.30. Smetana az „Eladott menyasszony” című operájának előadása. — Zágráb. 17. Délutáni hangverseny. — 20.30. Fuvós hangverseny zongorakísérettel. — Breslau, 16.30. Zenekari hangverseny. — 20.15. Mozart-estély. — 22.30. Táncczene. — Róma. 17.30. Jazz-band. — 21.15. Bellini estély zongorával és énekekkel. — Budapest. 9.30. 12.15. Hírek és közgazdaság. — 17.15. Oz Operaház kamarazenekarának hangversenye Komor Vilmos vezényletével. — 18.30. Boross Elemér a saját műveiből olvas fel. — 19.15. Csermickzy Tibor felolvasása a magyar művészetről és a magyar emberről. — 20. Lehar Ferenc „Drótostót” című operettjének előadása. — 20.30. Cigányzene.

Iskolai írószerek, kották
Sándor Ferenc könyvtárában Arad.

Rehabilitált postás-kisasszony.

Az aradi törvényszék felmentette a sikkasztás vádja alól.

(Saját tudósítónktól.) Egy ártatlanul meghurcolt fiatal hivatalnoknő becsületének szolgálatott, ma elégtételt az aradi törvényszék büntető tanácsa. Még az elmúlt esztendőben történt, hogy a tornyai csendőrség nyomozást indított Zimmermann Etelka tornyai postáskisasszony ellen, akit azzal gyanúsítottak, hogy egy Amerikából érkezett pénzeslevelet felbontott és a boricékban talált 250 dollárt ellopta.

A címzett feljelentése alapján a csendőrség házkutatást tartott a postáskisasszony lakásán, ahol valóban 180 dollárt találtak. Erről az összegről azonban a postáskisasszony kijelentette, hogy amerikai rokonától kapta és tiltakozott az ellene felhozott vádak ellen. Mindazonáltal sikkasztás s levéltitok megsértése címen megindult ellene az eljárás. Az ügyben ma tartott főárgyalást az aradi törvényszék s miután a postáskisasszony tisztázta magát az ellene felhozott vádak alól és beigazolta, hogy a lakásán talált dollárokat valóban amerikai rokonától kapta, a törvényszék felmentette az alaptalanul meghurcolt Zimmermann Etelka tornyai postáskisasszonyt.

Pompei utolsó napjai!

Várkonyi Mihály szombattól az arad és Korda Máriával Urániában.

Figyelem!

A Str. Consistoriului **szücsáru üzletem** most Arad, Str. Eminescu (Deák F. u.) 15. sz. házban van ahol minden e szakba vágó munkálatokat a legelőszőbb árért elvállalok. — További szives pártfogást kér: **Zagony István.**

A Népszövetség táncol...

Nincsics jugoszláv külügyminiszter pompázatos bálát adott a Népszövetség tagjainak tiszteletére.

(Genf, szeptember 25.) A Népszövetség táncol... Valahogy furcsán hangzik ez, nehéz is elképzelni hamarjában, hogy a komoly diplomata, a nagytekintélyű államférfiak, akiknek kezében nyugszik országok és népek sorsa, levetkőzik hivatalos komolyságukat és vidám mulatság közepette beállanak a táncolók nemzeti hadseregébe. És mégis ugyan! A Népszövetség táncol... A Népszövetség ezidei elnöke Nincsics jugoszláv külügyminiszter a delegátusok tiszteletére tegnap este bálát adott a Hotel de Bergue-ben.

A szálló hatalmas táncterme pompázatos fényben ragyogott, a bejáratot délszaki növények csodálatosan szép tömege díszítette s a terem ajtajánál ott állott a vendéglátó házigazda, Nincsics, Jugoszlávia külügyminisztere, szeretetreméltó feleségével, s minden érkező vendéget igaz szívéllyel köszöntötték. A „nagyok” felvonulása este 11 óra tájban kezdődött. Ezek közül elsőnek Németország külügyminisztere, Stresemann dr. érkezett. Demokratikus ország képviselőjéhez illően, egyszerű frakkban, minden rendjel nélkül. És a kaleidoszkopszerű kép mind ragyogóbb lesz. A vendégek elhelyezkednek az asztaloknál, ahol feltűnően nagy a ragyogó hölgyek száma. Stresemanné világos pompázatos toalettből, Drummondné aranybőrökből.

Rendkívül választékos az öltözéke és megjelenése Moltke grófnőnek, a dán külügyminiszter nejenek. Az elegáns toaletteket fényben és ragyogásban talán még felülmúlták az államférfiak öltözékei, amelyekben ragyogó rendjelek káprázatos tömegei pompáztak.

Közben a táncteremből fellérsan a jazz-band muzsikája. Kezdődik a tánc. Stresemanné ott lejt a litvai külügyminiszter karján, Radszivil hercegnő Zaleskival, a lengyel külügyminiszterrel táncol. A táncolók sorában feltűnik Benes csehszlovák külügyminiszter is, de csak mint néző; a feleségével egy sarokban álldogál, s onnan gyönyörködnek mindakettlen a nagyszerű táncoló párokban. A terem másik részén pedig Loucheur, Robert Cecil, s Vacarescu Helén, Románia delegátusnője mélyednek bele, valami érdekes téma megvitatásába. Az egyik sarokasztalnál ott ülnek a kisantantállamok reprezentánsai, Mitilineu román külügyminiszter a felségével, Bulgária külügyérje, Görögország követe ugyancsak nejeikkel vesznek részt a pompázatos bál pazar szórakozásiban. Nénány asztallal odébb Nansen Frithjóf orosz arisztokrata hölgyeknek tart előadást, valószínűleg északi sarki expedíciójáról. Doktor Voronoff, a fiatalítás apostola is tagja a vendégkoszorúnak. Ott látható Walkó magyar külügyminiszter is, aki

Sákala a finn külügyminiszter társaságában élvezi a nagyszerű mulatságot. És még sokan, igen sokan.

Ejfelután két óra. A vezető államférfiak egyenként, szép csendesen eltűnedeztek. Aludni mentek, rájuk holnap nagy munka vár. Az ottmaradtak hangulata mind emelkedettebb lesz. Az ezeregyjé meséibe illő büffek ajtajai feltáruznak, a frakkos laktopános inasgyerek „v” emásra hordozza a gyöngyöző italokat. Vilámság, jókedv, kacagás... A pezsgő durrog... A Népszövetség mulat, a Népszövetség táncol...

Jön! Jön!
PATT és PATACHON
legújabb filmje.

Felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTÉR.

Előzetes kiadványok nem vállaltak felelősséget.

Értesítés!

GROSS és RENDY

uriszabó oég, Arad, új Neuman-ház, értesíti a t. közönséget, hogy **RENDY úr külföldi szabászati tanulmány utjáról haza érkezett.**

Tűzfát

úgy Aradra, mint bármely vidéki állomásra waggontelepekben jutányos napi árban szállít:

Dénes Izor fakereskedő
Arad, Bulev. Gen. Dragalina No. 4.

22 éves, jobbházból való árva leány,

magyarul, románul beszél, varrni tud, de könyve nincs, szeretné megszerezni, ezért ogy jószívű

szalontulajdonosnót keres

ki magához verné és ennek ellenében a háztartásban és varrásban segítene. Vidékre is elmegy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10390

A volt Batthyány-uca

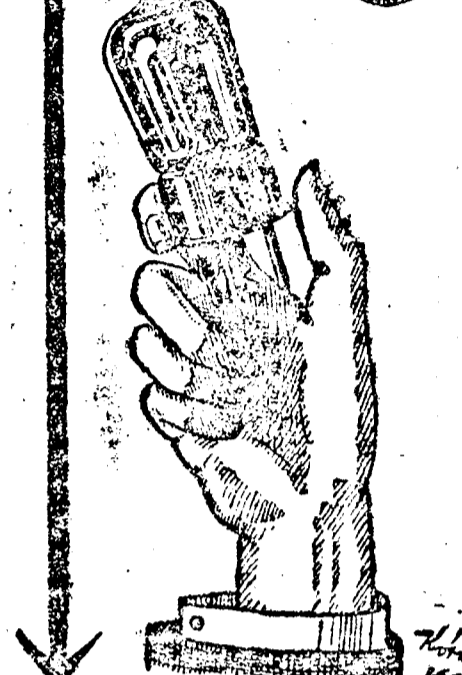
közelében modern 4 szobás magánház nagy kerttel, a volt Magyar-uca közelében teljesen új, adomén-tes, háromszobás modern magánház olcsón, sürgősen eladó. 15256

Megbizott:
Györfly Mures Irodája Arad, Str. Unirei

SZÖLLŐ

Gyórokon 3 nagy hold kétszobás lakással, 10 peconyira a piacértől **ELADÓ.**
Bővebbet Aradon, Str. Dr. Romulus Vellőre Lipót-uca) 14. 5715

RADIO

LUNGSRAM

a legjobb audionasó!
Minden szaküzletben kapható!

Üzletvezetőt keres

A PEREGUL-MIC (KISPEREGI) HANGYASZÖVETKEZET. Állás elfoglalható október 1-én. Javadalmazása az elért forgalom 2%-a és fix fizetés, a havi forgalom 120—130.000 lej. Övadék 30.000 lej készpénz vagy ingulán bekebelezése megkívántatik

Ajánlatok leadhatók „HANGYA” raktár Arad. 5710

PÁLYAZATI HIRDETÉS.

A temesvári róm. kath. egyházmegyei főhatóság egyházmegyei segéd tanfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdet.

Fizetés (lakpénzzel együtt) havonta 10.000 lej, ezenkívül az iskolalátogatási kiszállások napidíja.

Pályázati feltétel a magyar, német és román nyelv ismerete szóval és írásban nemkülönböztetve megfelelő eredményes tanítói vagy tanári előműködés.

A kérvények bizonyítványokkal és oklevelekkel együtt folyó évi október hó 5-ig az Egyházmegyei Főhatóságnál Temesvárt nyújtandók be. 5652

Egy teljesen berendezett **feketelepléh műhely** azonnal kedvező feltételek mellett **eladó.**

Bővebbet 5699 Banca Banatului Caransebes.

Friss hal érkezett

(HARCSA és PONTY)
ROSENBACH-hoz
Arad, P. Plevnei 5. (Zsidótemplom épületben.)

Hosszabb irodai gyakorlattal
rendelkező, önálló, komoly munkacso, könyvelésben, levelezésben tökéletesen jártas, **megfelelő állást keres.** Esetleg penztárnoki, vagy más bizalmi állás is vállal. Szükség esetén utazik is. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5730

PUBLICAȚIUNE.

Membrii comunei promontoriale Cuvin se invită la

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

de toamnă, ce se va ține în ziua de 2 Octombrie a. c. la ora 4½ la casa comunală din Cuvin.

- Ordinea de zi:
1. Cenzurarea și aprobarea socotilor din anul trecut.
 2. Preliminarul bugetar și planul de lucrare pentru anul 1926.
 3. Fixarea timpului storsului general.
 4. Intregirea comitetului promontorial.
 5. Modificarea bugetului pe anul 1926.
 6. Eventuale propuneri.
- Cuvin la 28. August 1926.

Eugen Gesteși, Dr. Sever Isptavnic notar. președinte.

HIRDETMENY.

Macea község előjárósága azonnali belépésre keres egy komoly jözan életű, feltétlenül megbízható, lehetőleg idősebb hivatalnokot, ki az adóügyekben és községi adókiutéseken teljesen jártas, a román nyelvet esetleg a németet is legalább szóban bírja.

Előnyben részesülnek a nős egyének és azok kik a román nyelvet teljesen bírják és a közigazgatáshoz is értnek.

Javadalmazás havi 3500 lej és marhalevél kezelésből fele rész, valamint szorgalmához képest egyéb jövedelem.

Macea, 1926. szeptember 21-én.
Gruiția H. Autel, jegyző
5750

Ne kópja-vegyélje el holmiját!
Sokkal jobb árat kap érte, ha az „Aradi Közlöny” apróhirdetésél között kínálja eladásra
Telefon: 151.

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg 18763 **Bruckner butorgyár raktárát** Arad, Str. Ghiba Birta 16. Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

A legolcsóbb és legjobb női és leányka télikabátok bevásárlási forrása!
Kérem a címre figyelni! **IULIU PLESZ GYULA** Szolid kiszolgálás
 Saját angol és francia mérnökstajloktól Kérem kirakataim megtekintéséül
 cég Arad, Str. Col. Piriol 5. (Vörösmarthy-u.) A színház hátsó bejáratával szemben.
 Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg saját érdekeiben dus raktárait meg győződjön meg olcsó áraitól, nagy választékairól s utólréhetetlen versenyképessége mról

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudatosság az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésben hétfőnap 4 lej — bari, vasárnap 8 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, Régebbi 10 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előző hétfő napig. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétfőnap 40 lej, vasárnap 80 lej. A hirdetésnél feltüntetni magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés sütvégé, amely a hirdetésnél fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

SZÉPSÉGEM! Mindennap kereslek hiába. Nem találja helyét a te kis Barátod. 5763

Alkalmazás.

KERESEK Temesvárra intelligensebb, szerény nőt, ki kis háztartásomat öröklően vezetné. Ajánlatok „Kellemes otthon” felírére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 5761

HÁZVEZETŐNŐI állást keres jobb nő, aki mindent dolgozik és bárhova megy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5764

PARKOKAT, díszkerteket jutányosan készít János János műkertész, Arad, Str. Russu Sirianu 18. 5758

FIATAL asszony otthon mosást, Vasalást vállal. Cím Arad, Str. Cuza Voda 5. 10380

FIZETŐLÁNYOKAT gyakorlottat felvesz Menczerné-Stern Margit, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 40. 5770

Lakás.

KÉT és egyszobás lakás kiadó. Arad, Str. Oituz 203. Ugyanez a ház eladó. 5760

KÉTÁGYAS butorozott szoba, konyha, fürdőszoba használatlalt kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5774

BUTOROZOTT szoba a város központjában kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5772

TISZTA butorozott szoba, konyha és fürdőszoba használatlalt házaspárnak vagy két fiatalembernek kiadó a vasut felé. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5769

Vétel és eladás.

CSEPLŐGÉP 8 HP magánjáró és egy szeszifőző üst 208 Hltres eladó. Malet Henrik Semlac. 5734

FÉRFI BUNDA, bőrbekécs és férfi kabátok, szőnyegek, antik butorok, tükrök, szalon terítők, függönyök, asztali és ágyneműk, súlyszelhető Singer gép, könyvszekrény, asztalok, székek, szekrény, garderober szekrény, virágállványok, ebédlő kredenc, festmények, hosszú zongora, cselló, fotelok, vitrin, antik poharak, vázák, dísz tárgyak, álló villanylámpák, uriszoba háló, ebédlő és szalon berendezések, club garnitúra, 4x5 keleti szmirna szőnyegek, színházi látszó, egy ágyra rózsaaszin selyem garnitúra, stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. 1000

BÖRGARNITURA teljesen jókarban eladó. Arad, Str. Alba Iulia (Zsófia) 4. a ház mesternél. 5708

ANTIK BUTOROKAT, különböző szobaberendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ÜZLETI állvány, puadok és egy nagy kályha eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5765

OLCSÓ ebédlő, ruhaszekrény eladó. Arad, Str. Ionessu (Gr. Károlyi) 9. I. 7. 5754

BÖSENDORFER zongora jutányos áron eladó. Arad, Str. Alex. Gavra 22. (Caer-novits Péter-ucca.) 5766

FEHÉR zománcozott kis gáziparhert (rescho) eladó. Arad, Piata Stefan cel Mare 16. vasut felé. 5768

KLASSZIKUS arany biblia, 6 és új testamentum, valamint 1 darab 8 bordás gázkályha csövekkel eladó. Köhalmi, Arad, Bul. Regele Ferdinand 13. Megtekinthető a déli órákban 3-ig. 5771

EZÜSTÖT, pianinot, zongorákat, szőnyeget magas áron veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota, Antik butorok részletre kaphatók. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Oktatás.

GYORS, írógép tanfolyam szakszerű oktatása Császár írógépüzletben Arad, Str. Alexandri. 10380

MAGYAR gyorsírást olcsón tanítók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5775

Ingtalan.

MOSÓTZY-telepen, országút mentén 800 négyzetgöles telek eladó. Bővebbet dr. Örii ügyvédnél, Arad, Str. Moise Ni coara 9. (Petőfi-ucca.) 5773

Ellátás.

MAGYAR- és CSIKI GERGELY-ucca sarok vendéglőben abonensek házonkívül is elfogadtatnak. Elsőrendű konyha. Szives pártfogást kér Naschitz. 5646

Mozigép „Pathé” gyártmány, kitűnő állapotban, teljes felszereléssel együtt, áron alul eladó. Villany vagy mézfényvel, világítható. Vidékieknek kitűnő vállalkozás, mivel két óras előadás költsége kb. 80-90 lej. Megtekinthető szíveségből: „FOTÓ”-cégnél Arad, Str. Emipeseu 3. sz. alatt (Deák F.-u.) 5720

Varrógépek, karképpárok Jean Sambura Arad, Strada Mărășești 6. legolcsóbb beszerzése részletfizetésre

„CARLTON”
 (volt „BRISTOL”)
 Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.
 IV., Petőfi-tér 6. sz.
 Elsőrangú Duna-étterem és forgári étterem
 Sürgőnyeim: „CARLTON HOTEL”

IZR. LEÁNYINTERNÁTUS felvesz belakó és bejáró leánykakat. Gondos nevelés és tanítás. Arad, Str. Popa J. Rusu 3. Tökölly-tér mellett. 5604

URICALADNAL egy vagy két közep-tekora leánytanuló ellátást nyerhet, zongora van. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5749

Muzsai József
 Arad, színházzal szemben.
Őszi árjegyzék:
 Férfi öltöny tiszta gyepju ... Lej. 950—
 Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650—
 Sötét kék és fekete öltöny ... „ 2850—
 Őszi felöltő ... „ 1950—
 Uister double ... „ 2850—
 Uister angol ... „ 2450—
 Fregoli raglán ... „ 2200—
 Gummi kabát ... „ 960—
 Bőr kabátok minden színben ... „ 4600—
 Mérték szerinti szabóság.
 Nagy posztó raktár.

Friss hal kapható csütörtökön és pénteken Luttwak József cégnél Arad, bejárat a kapunál.

Tonyészkának, elsőrendű mangolice faj, köztenyésztésre hatóságilag felülvizsgálva, eladók. Holländer Testvérek Cermela (Jud. Arad) gazdálkodásában. 5755

Makulatura, tiszta lappeldányok csomagolásra, 5.kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KRISZTA
 női divatszalon Arad
 új Neuman-ház II. e.
 Készít elegáns francia és angol toaletteket jutányos áron. 5146

MARACÓJON A REGI SZOKÁS MELLÉLT ÉS HASZNÁLJON EZUTÁN IS KÁVÉJÁHOZ JOBBOZOS VALÓDI FRANCIAI.
 Ez olcsóbbá teszi a kávé, az ízét pedig erőteljesebbé. A gabonakávéhoz is felféltetül szükséges a Valódi Franci.

Legolcsóbb vasúti jegyek beszerzése **!! Künstler-vizumiroda !!** Oszak utlovól vizumozással és bármilyen ügy vagy megbízás elintézésével foglalkozik.
 Specialis vizumozóhely Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 36. :: Dacia szállóval szemben.